

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานด้วยการสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551

1.1 ตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

1.2 คุณภาพผู้เรียน

1.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. การอ่าน

3.1 ความหมายการอ่าน

3.2 ความสำคัญของการอ่าน

3.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

3.4 ประเภทของการอ่าน

3.5 หลักการและทฤษฎีการอ่าน

3.6 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

3.7 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

3.8 วิธีการสอนอ่าน

3.9 ปัญหาการอ่าน

4. การเขียน

4.1 ความหมายของการเขียน

4.2 ความสำคัญของการเขียน

4.3 ความมุ่งหมายของการเขียน

4.4 องค์ประกอบของการเขียน

4.5 การเขียนสะกดคำ

4.6 ปัญหาการเขียน

5. แบบฝึกทักษะ

- 5.1 ความหมายแบบฝึกทักษะ
- 5.2 ข้อดีในการสร้างแบบฝึกทักษะ

- 5.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
- 5.4 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

6. แผนการจัดการเรียนรู้

- 6.1 ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้
- 6.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

7. การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

- 7.1 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล
- 7.2 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์
- 7.3 คำนีประสิทธิภาพ

8. การสอบแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

- 8.1 หลักการและทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- 8.2 การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- 8.3 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- 8.4 จุดมุ่งหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- 8.5 แนวทางการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- 8.6 ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
- 8.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

9. ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับความพึงพอใจ

- 9.1 ความหมายของความพึงพอใจ
- 9.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 9.3 ลักษณะของความพึงพอใจ

10. บริบทโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 11.1 งานวิจัยในประเทศ
- 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

12. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ในภาษาไทย ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในวิถีชีวิตจริง ประกอบด้วย

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบท

บทร้อเล่นของเด็กเพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรักนึกคิด ค่านิยมขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิด ความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

1. ตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาใน การดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ	การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วย คำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตาม มาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ
	2. บอกความหมายของคำ และ ข้อความที่อ่าน	
	3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น
	ที่อ่าน	- นิทาน
	4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน	- เรื่องสั้น ๆ
	5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่อง ที่อ่าน	- บทร้อเล่นและบทเพลง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
6. อ่านหนังสือตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่อง ที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน 	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. บอกความหมายของเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์	การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ประกอบด้วย - เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน
	สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน	- เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย
ป.1	8. มีมารยาท ในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ	การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่าย ๆ
	3. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกร่วม ในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่าย ๆ และปฏิบัติตาม	การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งง่าย ๆ
	2. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง	การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกร่วมจากเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น
	3. พูดแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกร่วมจากเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน - การ์ตูน - เรื่องขบขัน
	4. พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์	การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น
	5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทานขณะที่ฟัง - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง มารยาทในการดู เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1		มารยาทในการพูด เช่น - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับ กาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย	พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เลขไทย
	2. เขียนสะกดคำ และบอกความหมายของคำ	การสะกดคำ การแจกถูก และการอ่านเป็นคำ มาตรฐานตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา การผันคำ ความหมายของคำ
	3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ	การแต่งประโยค
	4. ต่อคำคล้องจองง่าย ๆ	คำคล้องจอง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้ว และร้อยกรองสำหรับเด็ก	วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น - นิทาน - เรื่องสั้นง่าย ๆ - ปริศนาคำทาย - บทร้องเล่น - บทอาขยาน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1		- บทร้อยกรอง - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน
	2. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรอง - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

สรุปได้ว่า ผู้วิจัยได้ใช้ตัวชี้วัดและสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เกี่ยวกับการอ่าน และการเขียน สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 2 การเขียน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน คำพื้นฐาน ในระดับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นงานวิจัยครั้งนี้

2. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ได้

2.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและมีมารยาทในการอ่าน

2.2 มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครูเขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

2.3 เล่าเรื่องรายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูด แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสาร เล่าประสบการณ์ และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะในการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

2.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก

ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบท ร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 3)

3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

3.1 ความหมายและความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ระดับของการดำเนินงานไว้เป็น 4 ระดับ คือ การวัดและประเมินระดับชั้นเรียน การวัดและประเมิน ระดับสถานศึกษา การวัดและประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา การวัดและประเมินระดับชาติ ระดับ ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้สอนมากที่สุดและเป็นหัวใจของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนคือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน คำศัพท์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนมี ความหมายแตกต่างกัน แต่บางคนนำมาใช้ในความหมายเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ที่ตรงกันจึงให้นิยามคำศัพท์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

3.1.1 การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน ซึ่งการจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้น อาจต้อง ใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัด เช่น ไม้บรรทัดวัด ความกว้างของหนังสือได้ 3.5 นิ้ว ใช้เครื่องวัดน้ำหนักของเนื้อหมูได้ 0.5 กิโลกรัม ใช้แบบทดสอบ วัดความรู้ในวิชาภาษาไทยของเด็กชายแดงได้ 42 คะแนน เป็นต้น

3.1.2 การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล ตีความ บันทึกลง และใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียน ที่ทำในภาระงาน/ ชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถ ทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

3.1.3 การประเมินค่า/การตัดสิน (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดหลาย ๆ อย่างมาเป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (criteria) ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเก่งหรืออ่อน เพียงใด บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ซึ่งคือการสรุปผลการเรียนนั่นเอง

3.1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกลงข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้ง ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ นับตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และ หลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัด ของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร ข้อมูลที่ได้ก็นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ

ความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรู้รวมยอดในเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้หรือในรายวิชา และการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้สอนทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนของตนและพัฒนาการของผู้เรียน ดังนั้นข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นประโยชน์ตรงตามเป้าหมายและคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงานผู้สอนต้องดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลในการสะท้อนสภาพจริงนำไปกำหนดเป้าหมายและวิธีการพัฒนาผู้เรียน หากการวัดและประเมินการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพ จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผลการดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ต้นสังกัดส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผล และสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ส่งผลให้การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนระยะต่อไป ไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าจะสอดคล้องกับสภาพปัญหาและมีความเหมาะสม กับระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนในระยะที่ผ่านมา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 66 – 69)

สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การเก็บ บันทึกข้อมูล เป็นตัวเลขที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน จากการวัดหลาย ๆ อย่าง ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน ว่าผู้เรียนมีเก่งหรืออ่อน บรรลุตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 กรอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเหมาะสมกับบริบทของตนเองแล้ว ภารกิจต่อไปคือการวางแผน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวัดผลและประเมินผลในระดับชั้นเรียนสำหรับผู้สอน โดยในการประเมินความรู้ และทักษะต่าง ๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรบูรณาการไปพร้อม ๆ กับการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องตรวจสอบเพิ่มเติมเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนดำเนินการนั้นนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้

เทคโนโลยี โดยสมรรถนะสำคัญ 5 ประการนั้น ควรเป็นผลการประเมินองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กันกับการประเมินคุณลักษณะอื่น ๆ

3.3 แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลให้ครบองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านตามแนวทางและวิธีการของการวัดและประเมินผลแต่ละองค์ประกอบ และกำหนดเอกสารบันทึกผลการประเมินให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผล

3.3.2 ให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบบันทึกลงในเอกสารบันทึกผลการประเมินในเอกสารตามที่สถานศึกษากำหนดและนำเสนอผู้บริหาร โรงเรียน

3.3.3 ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้อนุมัติผลการประเมิน

3.3.4 ให้มีการรายงานความก้าวหน้าผลการพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ และรายงานสรุปผลการเรียนปลายปี / ปลายภาค

3.3.5 ผู้บริหาร โรงเรียนต้องกำหนดวิธีการและมอบหมายผู้รับผิดชอบ ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนที่ได้ผลการเรียนซ้ำรายวิชาหรือซ้ำชั้น

3.3.6 สถานศึกษากำหนดแนวทางในการกำกับ ติดตามการบันทึกผลการประเมินในเอกสารหลักฐานการศึกษา ทั้งแบบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และแบบที่สถานศึกษากำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 45)

3.4 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

3.4.1 สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

3.4.2 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียน

3.4.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.4.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับ

สิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

3.4.5 การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติก การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

3.4.6 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผล การเรียนรู้

3.4.7 ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบ การศึกษาต่าง ๆ

3.4.8 ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการ ประเมินผลการเรียนรู้รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

3.5 ประเภทของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การทราบว่า การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งประเภทเป็นอย่างไรบ้างจะช่วยให้ผู้สอนออกแบบการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนยิ่งขึ้น ในที่นี้ได้นำเสนอ ประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

3.5.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามขั้นตอนการจัดการเรียน การสอน ก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน มี 4 ประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันตามบทบาท จุดมุ่งหมายและวิธีการวัดและประเมินดังนี้

3.5.2 การประเมินเพื่อจัดวางตำแหน่ง (Placement Assessment) เป็นการประเมิน ก่อนเริ่มเรียนเพื่อต้องการข้อมูลที่แสดงความพร้อม ความสนใจ ระดับความรู้และทักษะพื้นฐานที่ จำเป็นต่อการเรียน เพื่อให้ผู้สอนนำไปใช้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ วางแผน และออกแบบ กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่มและรายชั้นเรียน

3.5.3 การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Assessment) เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อ ค้นหาว่าผู้เรียนรู้อะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน สิ่งที่ยังไม่รู้มาก่อนนี้ถูกต้องหรือไม่ จึงเป็นการใช้ใน ลักษณะประเมินก่อนเรียน นอกจากนี้ยังใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่มักจะเป็นเฉพาะเรื่อง เช่น ปัญหาการออกเสียงไม่ชัด แล้วหาวิธีปรับปรุงเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ขั้นต่อไป วิธีการประเมินใช้ได้ทั้งการสังเกต การสอบพูดคุย สอบถาม หรือการใช้แบบทดสอบก็ได้

3.5.4 การประเมินผลย่อย (Formative Assessment) เป็นการประเมินเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอน

โดยมิใช่ใช้แต่การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างเดียว แต่เป็นการที่ครูเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการด้วย ขณะที่ให้ผู้เรียนทำภาระงานตามที่กำหนด ครูสังเกต ซักถาม จดบันทึก แล้ววิเคราะห์ข้อมูลว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ จะต้องให้ผู้เรียนปรับปรุงอะไรหรือผู้สอนปรับปรุงอะไรเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด การประเมินระหว่างเรียนดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลการสัมภาษณ์ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการสอบ เป็นต้น

3.5.5 การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) มักเกิดขึ้นเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามตัวชี้วัด และยังใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียนทำให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน การประเมินสรุปผลการเรียนรู้อยู่ยังเป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตอนปลายปี/ปลายภาคอีกด้วย การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินได้อย่างหลากหลาย โดยปกติมักดำเนินการอย่างเป็นทางการมากกว่าการประเมินระหว่างเรียน

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามวิธีการ แปลความหมายผลการเรียนรู้ มี 2 ประเภท ที่แตกต่างกันตามลักษณะการแปลผลคะแนน ดังนี้

3.6.1 การวัดและประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่ม หรือในชั้นเรียน

3.6.2 การวัดและประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

3.7 วิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้ วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบ ยุทธวิธีและเครื่องมือประเภทต่างๆ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ เพื่อรู้จักผู้เรียน เพื่อประเมินวิธีเรียนของผู้เรียน และเพื่อประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ผู้สอนสามารถเลือกใช้หรือคิดค้นวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนำ ผลการประเมินไปใช้เพื่อตอบสนองความต้องการ 3 ประการดังกล่าวข้างต้น ด้วยวิธีการต่อไปนี้

3.7.1 วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบเป็นทางการ (Formal Assessment) เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลผลการเรียนรู้ที่นิยมใช้กันมาแต่ดั้งเดิม เช่น วัดและประเมินโดยการทดสอบและใช้แบบสอบหรือแบบวัด (Test) ที่ครูสร้างขึ้น โดยการเก็บข้อมูลดังกล่าวส่วนใหญ่

ใช้ในการวัดและประเมินที่ได้ผลเป็นคะแนนและนำไปใช้ในการเปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อดูพัฒนาการ หรือใช้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ เมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละหน่วยหรือรายวิชา วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบเป็นทางการเหมาะสำหรับการประเมินประเมินเพื่อตัดสิน มากกว่าที่จะใช้เพื่อประเมินพัฒนาการผู้เรียนหรือเพื่อหาจุดบกพร่อง สำหรับนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม วิธีการและเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้แบบเป็นทางการ ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศในเชิงปริมาณมีข้อสังเกตที่ผู้สอนต้องระมัดระวังในการนำไปใช้เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเป็นตัวแทนของระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ต้องได้มาจากวิธีการวัดที่ถูกต้อง เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึงสามารถวัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัดและมีความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ผลการวัดมีความคงเส้นคงวา เมื่อมีการวัดซ้ำโดยใช้เครื่องมือคู่ขนานหรือเมื่อวัดในระยะเวลาใกล้เคียงกัน และวิธีการวัดมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบและเชื่อถือได้ (Acceptable)

3.7.2 วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบไม่เป็นทางการ (Informal Assessment) เป็นการ ได้มาซึ่งข้อมูลผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคล จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่ผู้สอนเก็บรวบรวมตลอดเวลา วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาความพร้อมและพัฒนาการของผู้เรียน ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสม และแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน ลักษณะของข้อมูลที่ได้ นอกเหนือจากตัวเลขหรือข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว อาจเป็นข้อมูลบรรยายลักษณะพฤติกรรมที่ผู้สอนเฝ้าสังเกตหรือผลการเรียนรู้ในลักษณะคำอธิบายระดับพัฒนาการ จุดแข็ง จุดอ่อนหรือปัญหาของผู้เรียนที่พบจากการสังเกต สัมภาษณ์หรือวิธีการอื่น ๆ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ผลการเรียนรู้ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนผลการพัฒนาพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น มีความเหมาะสมกับ

วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบไม่เป็นทางการนี้ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้งกว่าการประเมินแบบเป็นทางการ และเป็นวิธีการที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์และบริบทวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ ที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ ดังต่อไปนี้

1) การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการดูการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการที่ชัดเจน และมีจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร

โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบประเมินค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เพื่อประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัด และควรทำการสังเกตบ่อยครั้งเพื่อจัดความลำเอียง

2) การสอบปากเปล่า เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้วยการพูด ตอบ

ประเด็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ผู้สอนเก็บข้อมูล จดบันทึก รูปแบบการประเมินนี้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันสามารถมีการอภิปรายโต้แย้ง ขยายความ ปรับแก้ไขความคิดกันได้ มีข้อที่พึงระวังคือ อย่าเพิ่งขัดขวางความคิดขณะที่ผู้เรียนกำลังพูด

3) การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทางอีกประเภทหนึ่งระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ โดยทั่วไปมักใช้อย่างไม่เป็นทางการเพื่อติดตามตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใด เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนา วิธีการนี้อาจใช้เวลาแต่มีประโยชน์ต่อการค้นหาวินิจฉัยข้อปัญหา ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่อาจเป็นปัญหา อุปสรรคต่อการเรียนรู้ เช่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

4) การใช้คำถาม การใช้คำถามเป็นเรื่องปกติมากในการจัดการเรียนรู้ แต่ข้อมูลงานวิจัยบ่งชี้ว่าคำถามที่ครูใช้เป็นด้านความจำ และเป็นเชิงการจัดการทั่ว ๆ ไปเป็นส่วนใหญ่ เพราะถามง่าย แต่ไม่ท้าทายให้ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ให้ลึกซึ้ง การพัฒนาการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพแม้จะเป็นเรื่องที่ยาก แต่สามารถทำได้ผลรวดเร็วขึ้น หากผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินในชั้นเรียน โดยทำการประเมินเพื่อพัฒนาให้เข้มข้น (Clarke, 2005) Clarke ยังได้นำเสนอวิธีการฝึกถามให้มีประสิทธิภาพ 5 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ให้คำตอบที่เป็นไปได้หลากหลาย เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการเริ่มต้นเปลี่ยนการถามแบบความจำให้เป็นคำถามที่ต้องใช้การคิดบ้างเพราะมีคำตอบที่เป็นไปได้หลายคำตอบ (แต่พึงระวังว่าการใช้คำถามหมายความว่าผู้เรียนต้องผ่านการเรียนรู้ มีความเข้าใจพื้นฐานตามตัวชี้วัดที่กำหนดให้เรียนรูมาแล้ว) คำถามแบบนี้ทำให้ผู้เรียนต้องใช้การตัดสินใจว่า คำตอบใดถูก หรือใกล้เคียงที่สุดเพราะเหตุใดและที่ไม่ถูกเพราะเหตุใด นอกจากนี้ การใช้คำถามแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ยิ่งขึ้นอีกหากมีกิจกรรมให้ผู้เรียนทำเพื่อพิสูจน์คำตอบ

วิธีที่ 2 เปลี่ยนคำถามจำให้เป็นประโยคบอกเล่า เพื่อให้ผู้เรียนระบุว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยพร้อมเหตุผล การใช้วิธีนี้จะต้องให้ผู้เรียนได้อภิปรายกัน ผู้เรียนต้องใช้การคิดที่สูงขึ้นกว่าวิธีแรก เพราะผู้เรียนจะต้องยกตัวอย่างสนับสนุนความเห็นของตน เมื่อให้ประโยคที่ผู้เรียนจะต้องสะท้อนความคิดเห็นผู้เรียนจะต้องปกป้องหรืออธิบายทัศนะของตน การฝึกด้วยวิธีการนี้บ่อย ๆ จะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ฟังที่ดี มีจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟัง และเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็นได้ผ่านกระบวนการอภิปรายครูใช้วิธีการนี้กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายอย่างมีคุณภาพสูงระหว่างเด็กต่อเด็ก และให้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาแก่ทุกคนในชั้นเรียน

วิธีที่ 3 หาสิ่งตรงกันข้าม หรือสิ่งที่ใช่/ถูก สิ่งที่ไม่ใช่/ผิด และถามเหตุผล
 วิธีการนี้ใช้ได้กับเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น จำนวนในวิชาคณิตศาสตร์ การสะกดคำ โครงสร้าง
 ไวยากรณ์ในวิชาภาษา เป็นต้น เมื่อได้รับคำถามว่าทำไมทำเช่นนี้ถูก แต่ทำเช่นนี้ผิด หรือทำไม
 ผลบวกนี้ถูก แต่ผลบวกนี้ผิด หรือทำไมประโยคนี้ถูก ไวยากรณ์แต่ประโยคนี้ผิด ไวยากรณ์ เป็นต้น
 จะเป็นโอกาสให้ผู้เรียนคิดและอภิปรายมากกว่าเพียงการถามว่าทำไม โดยไม่มีการเปรียบเทียบกัน
 และวิธีการนี้จะใช้กับการทำงานกลุ่มมากกว่าถามทั้งห้อง แล้วให้ยกมือตอบ

วิธีที่ 4 ให้คำตอบประเด็นสรุปแล้วตามด้วยคำถามให้คิด เป็นการให้ผู้เรียน
 ต้องอธิบายเพิ่มเติม

วิธีที่ 5 ตั้งคำถามจากจุดยืนที่เห็นต่าง เป็นวิธีที่ต้องใช้ความสามารถมาก
 ทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพราะมีประเด็นที่ต้องอภิปรายโต้แย้งเชิงลึกเหมาะที่จะใช้อภิปรายในประเด็น
 ที่เกี่ยวกับสภาพ เศรษฐกิจ สังคม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเชิงจริยธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ การใช้
 Bloom's Taxonomy เป็นกรอบแนวคิดในการตั้งคำถามก็เป็นวิธีการที่ดีในการเก็บข้อมูลการเรียนรู้
 จากผู้เรียน

5) การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journals) เป็นรูปแบบการบันทึกการเขียน
 อีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเขียนตอบกระทู้ หรือคำถามของครู ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความรู้
 ทักษะที่กำหนดในตัวชี้วัดการเขียนสะท้อนการเรียนรู้ นอกจากทำให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าใน
 ผลการเรียนรู้แล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือประเมินพัฒนาการด้านทักษะการเขียนได้อีกด้วย

6) การประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) เป็นวิธีการประเมิน
 งานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาของผู้เรียน
 การประเมินลักษณะนี้ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมที่
 จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ / โครงงาน การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลอง
 การทดลองแปลค่า การสาธิตการทดลองวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น

และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) การประเมินการปฏิบัติ อาจจะปรับเปลี่ยนไปตาม
 ลักษณะงานหรือประเภทกิจกรรม ดังนี้

6.1) ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นขั้นตอนการปฏิบัติและผลงาน เช่น
 การทดลองวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร แสดงเคลื่อนไหว การประกอบอาหาร
 การประดิษฐ์การสำรวจ การนำเสนอ การจัดทำแบบจำลอง เป็นต้น ผู้สอนจะต้องสังเกต และ
 ประเมินวิธีการทำงานที่เป็นขั้นตอนและผลงานของผู้เรียน

6.2) ภาระงานหรือกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างลักษณะนิสัย เช่น การ
 รักษาความสะอาดการรักษาสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม กิจกรรมหน้าเสาธง เป็นต้น จะประเมิน

ด้วยวิธีการสังเกตจับบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้เรียน

6.3) ภาระงานที่มีลักษณะเป็น โครงการ/โครงการ เป็นกิจกรรมที่เน้น ขั้นตอนการปฏิบัติและผลงานที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ จึงควรมีการประเมินเป็นระยะ ๆ เช่น ระยะก่อนดำเนินโครงการ/โครงการโดยประเมินความพร้อมการเตรียมการ ความเป็นไปได้ในการ ปฏิบัติงาน ระยะระหว่างดำเนินโครงการ/โครงการ จะประเมินการปฏิบัติจริงตามแผน วิธีการและ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ และการปรับปรุงระหว่างการปฏิบัติ สำหรับระยะสิ้นสุดการดำเนินโครงการ/โครงการ โดยการประเมินผลงานผลกระทบและวิธีการนำเสนอผลการดำเนินโครงการ/โครงการ

6.4) ภาระงานที่เน้นผลผลิตมากกว่ากระบวนการขั้นตอนการทำงาน เช่น การจัดทำแผนผังแผนที่ แผนภูมิ กราฟ ตาราง ภาพ แผนผังความคิด เป็นต้น อาจประเมิน เฉพาะคุณภาพของผลงาน ก็ได้

6.5) ในการประเมินการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ ประกอบการประเมิน เช่น แบบมาตรฐานค่า แบบบันทึกพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายงาน แบบบันทึกผลการปฏิบัติ เป็นต้น

7) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) แฟ้มสะสมงาน เป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน เช่น แฟ้มสะสมงานที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียน ต้องมีผลงานในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่แสดงถึง ความก้าวหน้าของผู้เรียน หากเป็นแฟ้มสะสมงานดีเด่นต้องแสดงผลงานที่สะท้อนความสามารถ ของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องแสดงความคิดเห็นหรือเหตุผลที่เลือกผลงานนั้นเก็บไว้ตามวัตถุประสงค์ ของแฟ้มสะสมงานแนวทางการจัดทำแฟ้มสะสมงานมีดังนี้

7.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงานว่าต้องการสะท้อน เกี่ยวกับความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียนในเรื่องใดด้านใด ทั้งนี้อาจพิจารณาจากตัวชี้วัด/ มาตรฐานการเรียนรู้

7.2) วางแผนการจัดทำแฟ้มสะสมงานที่เน้นการจัดทำชิ้นงาน กำหนดเวลาของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน และเกณฑ์การประเมิน

7.3) จัดทำแผนแฟ้มสะสมงานและดำเนินการตามแผนที่กำหนด

7.4) ให้ผู้เรียนเก็บรวบรวมชิ้นงาน

7.5) ให้มีการประเมินชิ้นงานเพื่อพัฒนาชิ้นงาน ควรประเมินแบบ มีส่วนร่วม โดยผู้ประเมินได้แก่ ตนเอง เพื่อน ผู้สอน ผู้ปกครอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง

7.6) ให้ผู้เรียนคัดเลือกชิ้นงาน ประเมินชิ้นงาน ตามเงื่อนไขที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนด เช่น ชิ้นงานที่ยากที่สุด ชิ้นงานที่ชอบที่สุด เป็นต้น โดยดำเนินการเป็นระยะ อาจจะเป็นเดือนละครั้งหรือบทเรียนละครั้งก็ได้

7.7) ให้ผู้เรียนนำชิ้นงานที่คัดเลือกแล้วจัดทำเป็นแฟ้มที่สมบูรณ์ ซึ่งควรประกอบด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญ ชิ้นงาน แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

8) ผู้เรียนต้องสะท้อนความรู้สึกและความคิดเห็นต่อชิ้นงานหรือแฟ้มสะสมงาน

9) สถานศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนแสดงแฟ้มสะสมงานและชิ้นงานเมื่อสิ้นภาคเรียน/ปีการศึกษา ตามความเหมาะสม

10) การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ผู้สอนควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบถูก - ผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบความเรียง เป็นต้น ทั้งนี้แบบทดสอบที่จะใช้ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อมั่นได้ (Reliability)

11) การประเมินด้านความรู้สึกนึกคิด (Attitude) เป็นการประเมินคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะและเจตคติ ที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการวัดและประเมินผลเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุดไปสูงสุด ดังนี้

11.1) ขั้นรับรู้ เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกว่ารู้จัก เต็มใจสนใจ

11.2) ขั้นตอบสนอง เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงว่าเชื่อฟังทำตาม ออสาทำ พอใจที่จะทำ

11.3) ขั้นเห็นคุณค่า (ค่านิยม) เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงความเชื่อ ซึ่งแสดงออกโดยการกระทำหรือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ยกย่องชมเชย สนับสนุน ช่วยเหลือหรือทำกิจกรรมที่ตรงกับความเชื่อของตน ทำด้วยความเชื่อมั่น ศรัทธา และปฏิเสธที่จะกระทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับความเชื่อของตน

11.4) ขั้นจัดระบบคุณค่า เป็นการประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม อภิปรายเปรียบเทียบ จนเกิดอุดมการณ์ในความคิดของตนเอง

11.5) ขั้นสร้างคุณลักษณะ เป็นการประเมินพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่าจะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นอยู่เสมอในสถานการณ์เดียวกัน หรือเกิดเป็นอุปนิสัย การวัดและ

ประเมินผลด้านจิตพิสัย ควรใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นหลักและสังเกตอย่างต่อเนื่องโดยมีการบันทึกผลการสังเกต ทั้งนี้อาจใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล เช่น แบบประเมินค่า แบบตรวจสอบรายการ แบบบันทึกพฤติกรรม แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้อาจใช้แบบวัดความรู้และความรู้สึก เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แบบวัดความรู้โดยสร้างสถานการณ์เชิงจริยธรรม แบบวัดเจตคติ แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นต้น

12) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนจึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ควรสะท้อนสภาพความเป็นจริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ดังนั้น การประเมินสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

13) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student self – assessment)

การประเมินตนเองนับเป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนได้คิดใคร่ครวญ ว่าได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไร และผลงานที่ทำนั้นดีแล้วหรือยัง การประเมินตนเองจึงใช้เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้การประเมินตนเองของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จได้ดีจะต้องมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน/ภาระงาน และมาตรการการปรับปรุงแก้ไขตนเองเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดชัดเจนและผู้เรียนได้รับทราบหรือร่วมกำหนดด้วย จะทำให้ผู้เรียนทราบว่าคุณคาดหวังให้รู้อะไร ทำอะไร มีหลักฐานใดที่แสดงการเรียนรู้ตามความคาดหวังนั้นหลักฐานที่มีคุณภาพควรมีเกณฑ์เช่นไรเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนพิจารณาประเมิน ซึ่งหากเกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนด้วยจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การที่ผู้เรียนได้ใช้การประเมินตนเองบ่อย ๆ โดยมีกรอบแนวทางการประเมินที่ชัดเจนนี้ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินได้ค่อนข้างจริงและซื่อสัตย์ คำวิจารณ์ คำแนะนำของผู้เรียนมักจะจริงจังมากกว่าของครู การประเมินตนเองจะเกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น หากผู้เรียนทราบสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขได้ตั้งเป้าหมายการปรับปรุงแก้ไขของตน แล้วฝึกฝน พัฒนาโดยการดูแล สนับสนุนจากผู้สอนและความร่วมมือของครอบครัวเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองมีหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การเขียนสะท้อนผลงาน การใช้แบบสำรวจ การพูดคุยกับผู้สอน เป็นต้น

14) การประเมินโดยเพื่อน (Peer assessment) เป็นเทคนิคการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ เพราะการที่

ผู้เรียนจะบอกได้ว่าชิ้นงานนั้นเป็นเช่นไร ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบอะไรในงานของเพื่อน ฉะนั้น ผู้สอนต้องอธิบายผลที่คาดหวังให้ผู้เรียนทราบก่อนที่จะลงมือประเมินการที่จะสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนเข้าใจการประเมินรูปแบบนี้ ควรมีการฝึกผู้เรียนโดยผู้สอนอาจหาตัวอย่าง เช่น งานเขียน ให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัดสินใจว่าควรประเมินอะไร และควรให้คำอธิบายเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของภาระงานนั้น จากนั้นให้ผู้เรียนประเมินภาระงานเขียนนั้น โดยใช้เกณฑ์ที่ช่วยกันสร้างขึ้น หลังจากนั้นครูตรวจสอบการประเมินของผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนที่ประเมินเกินจริง การใช้การประเมินโดยเพื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องสร้างสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เกิดการประเมินรูปแบบนี้ กล่าวคือ ผู้เรียนต้องรู้สึกผ่อนคลาย เชื่อใจกัน และไม่อคติ เพื่อให้การให้ข้อมูลย้อนกลับจะได้ชื่อตรง เป็นเชิงบวกที่ให้ประโยชน์ผู้สอนที่ทำให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มตลอดภาคเรียนแล้วใช้เทคนิคเพื่อนประเมินเพื่อนเป็นประจำ จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เก่งขึ้นได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 91-99)

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลมีการจัดการเรียนการสอน ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันไปตามจุดหมายและวิธีการวัดและประเมิน มีวิธีการวัดและประเมินผล แตกต่างกันตามลักษณะการแปลผลคะแนน ซึ่งมีวิธีการวัดผล และประเมินผล ใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้รู้จักผู้เรียน เพื่อประเมินวิธีเรียนของผู้เรียน และประเมินพัฒนาการของผู้เรียน โดยวิธีการ และเครื่องมือหลายรูปแบบ ดังนั้นครูผู้สอนควรจะทราบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้แต่ละประเภทเพื่อให้ออกแบบการวัดผลประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการวัดผลและประเมินผลด้วยแบบทดสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม การตรวจผลงาน ในระหว่างเรียน

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยนำโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทย สัปดาห์ละกี่ชั่วโมงในแต่ละระดับชั้น เพื่อกำหนดเวลาของหน่วยการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังต้องกำหนดแบบของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามปรัชญา ทิศทาง และจุดหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และรูปแบบของการจัดหลักสูตรจะเขียนเป็นหลักสูตรรายวิชา ที่เน้นเนื้อหารายวิชาที่เน้นเนื้อหาสาระหรือหลักสูตรบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ หรือหลักสูตรสหวิทยาการ หลักสูตรภาษาไทย ควรแบ่งเป็นหลักสูตร 2 กลุ่มวิชา

(กรมวิชาการ. 2545 : 48 - 50) คือ

กลุ่มวิชาที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพื้นฐานเป็นรายวิชาที่ทุกคนต้องเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟัง การดู การอ่าน และการเขียน หลักสูตรภาษาไทยพื้นฐานเป็นรายวิชาที่ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนรู้เป็นรายวิชาพื้นฐานสำหรับทุกคน มีเนื้อหาสาระเชื่อมโยง และมีลำดับง่ายตามระดับชั้นและเป็นการฝึกทักษะและกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้สามารถมีพื้นฐานการเรียนรู้ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียนเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ อีกด้วย

กลุ่มวิชาที่ 2 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยรายวิชาเพิ่มเติม เป็นรายวิชาที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นรายวิชาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยเฉพาะทางที่จะเรียนต่อไปในชั้นสูงขึ้น หรือเพื่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพ หลักสูตรภาษาไทยรายวิชาเข้ม เป็นรายวิชาเลือกของผู้เรียน ต่างจากรายวิชาพื้นฐานและมีจุดประสงค์ที่ต่างกัน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบ่งเป็นหลักสูตร 2 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพื้นฐาน เป็นรายวิชาที่จะต้องเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และกลุ่มวิชาที่ 2 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาเพิ่มเติม เป็นรายวิชาที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

การอ่าน

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของการอ่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 1364) ได้กำหนดความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ออกเสียงตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่าอ่านในใจ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 1) ให้ความหมายของการอ่านว่า คือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

นภคล จันทรเพ็ญ (2542 : 74) การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีหนังสือให้เลือกอ่านได้มากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถหาความรู้ ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ทั้งการศึกษา อาชีพการงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 121) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยแปลออกเป็นความหมาย ที่ใช้ความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

รัญจิต แก้วจำปา (2544 : 10) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การรับสารโดยมีหนังสือเป็นสื่อ ซึ่งผู้รับสารจะต้องคิดพิจารณาทำความเข้าใจสารตามตัวหนังสือที่ผู้สื่อเขียนไว้

สนิท สัตโยภาส (2545 : 92) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การมองดูตัวอักษรแล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิดจากนั้นจึงนำความรู้ ความคิด หรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านในลักษณะของกระบวนการแล้วให้คำจำกัดความว่า เป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารซึ่งผู้อ่านสามารถบอกความหมาย

ธนู ทดแทนคุณ และ กุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 46) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การรับรู้และการแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายต่าง ๆ มาเป็นความคิด ความรู้ และความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำความจากสารนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

สรุปได้ว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่เขียนให้มีความหมายตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สามารถสรุปความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวได้ และสามารถบอกความหมายได้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อ

2. ความสำคัญของการอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 121) กล่าวว่า โดยทั่วไปการอ่านหนังสือมีผลสำคัญต่อผู้อ่าน 2 ประการ คือ ประการแรก อ่านแล้วได้ “อรรถ” ประการที่ 2 อ่านแล้วได้ “รส”

ถ้าผู้อ่านสำนึกอยู่ตลอดเวลาถึงผลสำคัญทั้งสองประการนี้ย่อมจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากหนังสือนั้นตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนเสมอ อย่างไรก็ตาม การอ่านมีความสำคัญต่อคนทุกเพศ ทุกวัยและทุกสาขาอาชีพ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามความต้องการ
2. ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นรวมไปกับทักษะการฟัง การพูด และการเขียนทั้งในด้านการกิจส่วนตัว และการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม
3. การอ่านสามารถทำให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จได้ในที่สุด
4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้ประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศและชื่อเสียง
5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูด ปราศรัย การบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง
6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิด นับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เกิดความเพลิดเพลิน และสนุกสนานได้เป็นอย่างดี
7. การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ

วรรณคดี ฯลฯ จะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

นภคกุล จันทร์เพ็ญ (2542 : 2) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันมีหนังสือให้เลือกอ่านมากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถแสวงหาความรู้ ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ทั้งการศึกษา อาชีพการงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542 : 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญ และมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะเป็นนักอ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้ผู้เรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ

กองทัพ เหลือบพณิชกุล (2542 : 87) กล่าวว่า ความสำคัญของการอ่าน เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังนี้

1. การอ่านให้ประโยชน์แก่ตนเองทั้งในด้านความรู้ การศึกษาค้นคว้า ความเพลิดเพลิน และความจรโลงใจ เป็นการช่วยพัฒนาทั้งบุคลิกภาพและหน้าที่การงาน
2. การอ่านให้ประโยชน์แก่สังคม ทั้งความเป็นอยู่ในสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง กับการสืบทอดวัฒนธรรม

รัญจิตร แก้วจำปา (2544 : 10) กล่าวว่า การอ่านหนังสือนั้นมีความสำคัญ และจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในการศึกษาหาความรู้
2. เป็นเครื่องมือให้เกิดความรอบรู้ ซึ่งการอ่านช่วยให้รับรู้ข่าวสาร

ทันต่อเหตุการณ์

3. เป็นเครื่องมือพัฒนาบุคลิกภาพ การอ่านช่วยให้เกิดความรู้แล้วนำความรู้ นั้น ๆ มาใช้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างผู้มีโลกทัศน์กว้างไกล
4. เป็นเครื่องมือประเทืองอารมณ์ การอ่านช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินหรือความบันเทิงอันเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต

5. เป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาจิตใจ การอ่านกล่อมเกล้าจิตใจให้มีความ

อ่อนโยน มีคุณธรรม มีศีลธรรม เป็นพลเมืองดีของสังคม

6. เป็นเครื่องมือพัฒนาอาชีพ ทุกอาชีพต้องอาศัยการอ่านเพื่อปรับปรุงสร้าง ความก้าวหน้าให้แก่อาชีพของตน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยแก้ปัญหา ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยสร้างความสำเร็จ ในการดำรงชีวิต ทำให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูง และได้ทิศทางในการอ่านอย่างชัดเจน

กองทัพ เกือบพลีชกุล (2542 : 89) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อต้องการศึกษาหาความรู้ การอ่านตามจุดมุ่งหมายข้อนี้จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่จะต้องอ่านตำราเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรืออ่านทบทวนบทเรียนที่เรียนมา ส่วนผู้ที่ต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ให้เกิดความรู้กว้างขวางจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นประจำ

2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้ อยากเห็น หรือค้นหาคำตอบ มนุษย์จะมีความอยากรู้ อยากเห็นเป็นปกติวิสัย เช่น อยากรู้เรื่องชีวประวัติบุคคลสำคัญ อยากรู้ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์บ้านเมือง อยากรู้เรื่องสังคมไทยทั่ว ๆ ไป จึงต้องอ่านเพื่อสนองความต้องการนั้น ๆ

รุ่งฤดี ชมภูศรี (2549 : 44) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความรู้ที่แตกฉาน และการอ่านนั้นผู้อ่านมีจุดประสงค์ของการอ่านหลัก ๆ ดังนี้

1. อ่านเพื่ออยากรู้ หรืออยากรู้ อยากเห็น ความอยากรู้ อยากเห็นเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการรู้เรื่องทั่ว ๆ ไป หรือเรื่องที่สนใจ เช่น อยากรู้เรื่องของประเทศภูฏาน ต้องการทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวในเรื่องต่าง ๆ ของเหตุการณ์ในปัจจุบัน เช่น อยากรู้เรื่องการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องชวนขวยอ่านเพื่อให้ตนมีความรู้ให้ได้

2. อ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สาเหตุที่ทำให้คนอ่านหนังสืออีกประการหนึ่งคือมีเวลาว่าง ซึ่งอาจจะว่างเว้นจากภารกิจ ก็จะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการหาหนังสือมาอ่าน

3. อ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาไม่เป็นวิชาการมากนัก เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น หรือวรรณคดีบางเรื่อง จะช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินคลายเครียดได้

4. อ่านเพื่อจรรโลงใจ บางครั้งชีวิตของคนเมื่อพบปัญหาและความไม่สมหวังทำให้เกิดความท้อแท้ ไม่มีกำลังใจ หากได้อ่านหนังสือที่มีเรื่องเกี่ยวกับชีวประวัติบุคคลสำคัญที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคในชีวิตจนกระทั่งประสบผลสำเร็จในที่สุดทำให้ผู้หมดหวังในชีวิตมีกำลังใจดีขึ้นสร้างความหวังใหม่ได้ต่อไป

5. อ่านเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ นำมาพัฒนาการงานอาชีพของตน

6. อ่านเพื่อต้องการพักผ่อน ซึ่งการอ่านหนังสือถือเป็นการหาความเพลิดเพลินที่ประหยัดและเป็นส่วนตัว

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542 : 5 - 6) ได้สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ตอบสนองอารมณ์ที่ผู้อ่านพอใจ เช่น รัก ชอบ โกรธ เสียใจและดีใจ รวมทั้งตอบสนองความต้องการในส่วนของอารมณ์หรือความรู้สึกต้องการ
2. ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยแนวทางจากเรื่องที่อ่าน และมีความกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องอื่น ๆ
3. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด มีสุขภาพจิตที่ดี และช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น
4. สามารถหาประสบการณ์ได้จากการอ่าน มีความคิดเป็นอิสระ แดกฉาน เฉลียวฉลาด และส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่านจากขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น
5. ช่วยให้ผู้อ่านมีหูกว้างตาไกลมากยิ่งขึ้น และนำความรู้ที่ได้มาแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้

นพดล จันทรเพ็ญ (2542 : 74 - 75) ได้สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่าน ไว้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องราวเนื้อหานั้น ๆ
2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งที่ความผ่อนคลายอารมณ์ ความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านที่ใช้มากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป

3. อ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองต้องการ หมายถึงการคิดค้นในเรื่องที่ตนเองสนใจเป็นพิเศษ

4. อ่านเพื่อฝึกทักษะในการอ่านออกเสียง เป็นการฝึกฝนตนเองในการอ่านออกเสียง เพื่อให้ผู้อื่นฟังแล้วเกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือความซาบซึ้งในอรรถรส และมุ่งฝึกฝนการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน

ธนู ทดแทนคุณ และ กุสวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 47) ได้สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่าน ไว้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษาอยู่ เพื่อเข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ

มากขึ้น

2. การอ่านเพื่อความรอบรู้ เช่นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

3. การอ่านเพื่อหาคำตอบ เป็นการอ่านเพื่อต้องการคำตอบสั้น ๆ หรือ

สาระสำคัญเท่านั้น

4. การอ่านเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลินใจ เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลาย

อารมณ์

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านคือ อ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อติดตามข่าวสาร ให้ทันเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนาอาชีพของตนเองได้ และทำให้ผู้อ่านได้ฝึกฝนตนเองในการอ่านออกเสียง ทำให้เกิดทักษะการอ่านได้รับการยอมรับจากคนในสังคมได้

4 ประเภทของการอ่าน

กองทัพ เคลือบพลีซกุล (2542 : 93 - 94) ได้แบ่งประเภทการอ่านตามวิธีการอ่านไว้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การอ่านในใจคือ การอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent Reading) คือเวลาอ่านจะไม่ใช้อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตารับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทตาไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่าง ๆ ออกมา การอ่านในใจจึงเป็นการอ่านที่มุ่งจะเก็บใจความให้ได้ถูกต้อง รวดเร็ว ผู้อ่านสามารถรับรู้เรื่องราวจากการอ่านในใจได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง จึงเป็นการอ่านเพื่อให้ตนเองเท่านั้นที่รับรู้แต่เพียงผู้เดียว

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound Reading) คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟัง การอ่านออกเสียงผู้อ่านจะต้องอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสายตา สมอง และอวัยวะในการอ่านออกเสียง ผู้อ่านจะต้องใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษรครั้งละหนึ่งวรรค และต้องแบ่งใจความไว้แปลงความคิดเป็นเสียง แล้วจึงเปล่งเสียงออกมาให้ตรงตามความหมายของถ้อยคำ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจตามข้อความที่ได้ยินผู้อ่านเปล่งเสียงออกมา

นพดล จันทรพีญ (2542 : 75 - 79) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเสียงเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านในใจคือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ และนำความคิด ความเข้าใจที่ได้รับนั้นไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะเกิดประโยชน์แก่ตัว

ผู้อ่านเองและหากผู้อ่านนำไปถ่ายทอดสู่ผู้อื่นก็จะเกิดประโยชน์เพิ่มอีกสถานหนึ่งด้วย และการอ่านในใจเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมุ่งจะจับใจความได้ถูกต้องและรวดเร็ว

2. การอ่านออกเสียงคือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำและเครื่องหมาย

ต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟังซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านออกเสียง ผู้อ่านต้องคำนึงว่ากำลังอ่านให้ผู้อื่นฟัง การอ่านของตนสามารถสื่อสารแก่ผู้ฟังได้ตรงตามที่ผู้เขียนข้อความต้องการหรือไม่ การอ่านออกเสียงจึงใช้การถ่ายทอดถ้อยคำหรือว่าตามตัวหนังสือ เท่านั้นแต่ต้องคำนึงถึงสารเดิมทั้งหมดให้สมบูรณ์ที่สุด

บันลือ พฤษะวัน (2532 : 120 - 133) ได้แบ่งประเภทของการอ่านซึ่งสอดคล้องกับ ทศนิยม สุกเมธี (2533 : 82) กล่าวว่า การสอนอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อขยายหาความรู้และความเพลิดเพลินให้แก่ตนเอง การอ่านประเภทนี้ มุ่งฝึกการอ่านเร็ว การจับใจความสำคัญ รายละเอียดที่จำเป็นเบื้องต้น ไม่เพียงสามารถอ่านเท่านั้น ยังมีความสามารถต่อไปอีก คือ

- 1.1 การสรุปความ
- 1.2 การแปลความ
- 1.3 การตีความ
- 1.4 การขยายความ
- 1.5 การวิเคราะห์ความ
- 1.6 การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง

2. การอ่านออกเสียง เป็นการเปล่งเสียงออกมาตามตัวอักษรที่ปรากฏ

แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 การอ่านร้อยแก้ว เช่น การอ่านบทความ บันทึงคลี นิตยสาร และอื่น ๆ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นรู้เรื่องได้ และผู้อื่นก็สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่าน โดยที่คิดไปด้วยผู้ฟังได้รับอรรถรสในการฟัง

2.2 การอ่านบทร้อยกรองของประเทศต่าง ๆ จากวรรณกรรมสมัยเก่าจนถึงปัจจุบัน เช่น กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ บทเสภา บทเห่เรือ บทพากย์โขน

วรรณี โสมประยูร (2539 : 587) ได้แบ่งประเภทการอ่าน เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง แบ่งเป็น 3 แบบ ได้แก่

- 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
- 1.2 การอ่านร้อยกรอง
- 1.3 การอ่านทำนองเสนาะ

2. การอ่านในใจ แบ่งได้ 6 แบบ ได้แก่

- 2.1 การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้
- 2.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ
- 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน
- 2.4 การอ่านเพื่อหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ
- 2.5 การอ่านแบบไตร่ตรอง โดยใช้วิจารณญาณ เพื่อหาข้อเท็จจริง
- 2.6 การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจดจำ

สรุปได้ว่า การอ่านมี 2 ประเภท คือ การอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะการอ่านออกเสียง ในการอ่านคำ อ่านสะกดคำ อ่านประโยค เพื่อตรวจสอบการอ่านที่ถูกต้องตามอักขรวิธี อ่านได้ตรงตามตัวอักษร อ่านชัดถ้อยชัดคำ

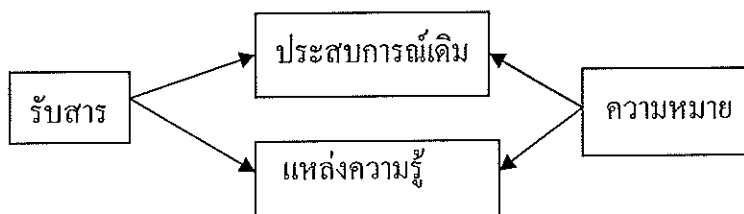
5 หลักการและทฤษฎีการอ่าน

มีนักการศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศได้กล่าวถึง หลักการและทฤษฎีการอ่านไว้ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540 : 58-59) ได้กล่าว ทฤษฎีการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของสารเป็นหลักในข้อความหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญเมื่อผู้อ่านได้อ่านสารแล้วจะนำความสำคัญในแต่ละข้อความรวมกัน โดยให้ต่อเนื่อง แล้วทำความเข้าใจข้อความเหล่านั้นอีกครั้งหนึ่งซึ่งนักการศึกษาได้แบ่งเป็นทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ทฤษฎีของ ทราบัสโซ (Trabasso) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้สาร ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้เน้นว่า ระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ ลำดับขั้นตามทฤษฎีนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้น ดังแสดงในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงลำดับขั้นการอ่านทฤษฎีของ ทราบัสโซ (Trabasso)

1.1.1 รับสารโดยใช้สายตารับรู้

1.1.2 การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงจากภาพ ทำการ

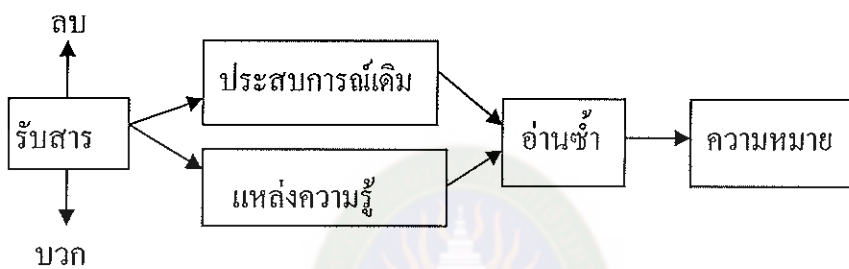
เปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่

1.1.3 คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม หรือ

โดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

1.2 ทฤษฎีของแชสส์ (Chass) และคลาค (Clark) เป็นทฤษฎีที่เน้น

ถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่าน ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงลำดับขั้นการอ่านทฤษฎีของแชสส์ (Chass) และคลาค (Clark)

1.2.1 ผู้อ่านจะรับข่าวสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์

ของจริงและภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าว หรือยังไม่มีความแน่ใจก็จะใช้วิธีการอ่านซ้ำข้อความนั้น

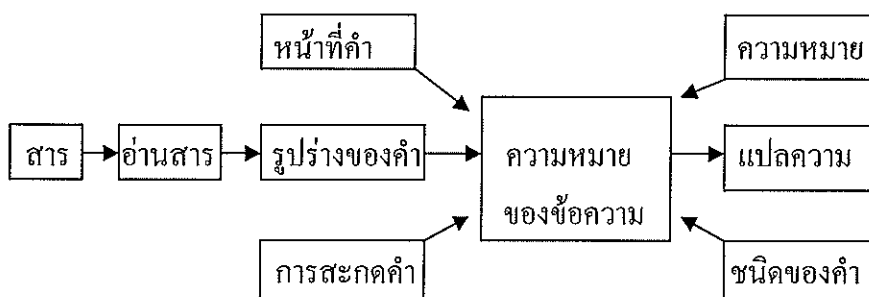
1.2.2 สารที่ให้ความรู้สึกในทางลบจะใช้เวลาในการรับรู้ไว และ

นาน หมายความว่า เมื่อได้รับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่าหรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ

1.3 ทฤษฎีของรูเมลฮาร์ท (Rumelhart) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็น

กระบวนการที่ทำงานคล้ายกับคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน

ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แสดงลำดับขั้นการอ่านทฤษฎีของรูเมลฮาร์ท (Rumelhart)

ผู้อ่านเริ่มด้วยการอ่านสาร โดยพิจารณารูปร่างของคำที่รู้จักเพื่อทำความเข้าใจความหมาย ต่อจากนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้อื่นที่มีอยู่เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมาย การสะกดคำและชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านแปลความของสารได้ หลักสำคัญของทฤษฎีมีอยู่ 4 ประการ คือ

1.3.1 การที่ผู้อ่านจะรับรู้ว่คำนั้นเป็นคำชนิดใด ต้องสังเกตหน้าที่ของคำใกล้เคียงกันในประโยคเดียวกัน หรือในข้อความที่ใกล้เคียงกันว่าคำนั้นทำหน้าที่อย่างไร

1.3.2 การที่ผู้อ่านจะรับความหมายของคำขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายของคำใกล้เคียงกัน อาจเป็นคำที่มาก่อนหรือมาหลังก็ได้

1.3.3 การที่ผู้อ่านจะรับรู้หน้าที่ของคำนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำที่มาก่อนหรือมาหลังคำใหม่ จะเป็นแนวทางช่วยชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ให้ผู้อ่าน

1.3.4 การที่ผู้อ่านจะทราบความหมายของคำขึ้นอยู่กับบริบทของคำบางคำ

บันลือ พดกษะวัน (2535 : 16 - 17) ได้กล่าว หลักการอ่านไว้ 3 ทาง ดังนี้

1. เด็กเรียนอ่านโดยอาศัยตาสังเกตภาพที่สัมพันธ์กับคำ ภาพที่แสดงอาการเคลื่อนไหวสัมพันธ์ประโยค การเรียน ด้วยวิธีนี้อาศัยภาพเป็นเครื่องช่วยอ่าน ซึ่งเด็กจะสามารถอ่านเรื่องโดยอาศัยสถานการณ์ของภาพเป็นเครื่องบอกความเป็นไปของเรื่องเด็กเรียน

2. อ่านโดยใช้เสียงพาไป ใช้หูวิเคราะห์เสียงแล้วผสมเสียงอ่าน การอ่านแบบนี้อาศัยหูวิเคราะห์เสียงผสมเสียง อ่านคำ แล้วอ่านออกเสียงตามไป

3. เด็กเรียนโดยอาศัยการจำรูปคำ การจำโครงร่างภายนอก ซึ่งคำ

เหล่านี้มีความหมายเด่นชัด เด็กจะระลึกถึงประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยแปลความหมาย และการแปลความหมายของประโยค โดยเข้าใจรูปของประโยคจะเข้าใจได้ดีกว่าจำเฉพาะคำ เด็กสนใจอ่านเรื่องราวมากกว่าการอ่านเป็นคำ ซึ่งมีความหมายน้อยไม่เด่นชัด และบางคำยังมีหลายความหมาย ซึ่งต้องจัดรูปคำในลักษณะการใช้ประโยค ซึ่งสามารถทำความเข้าใจความหมายได้เด่นชัด เป็นการเรียนอ่านทางสมอง

คาร์รอล (Carroll, 1964 : 118) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านว่า มีหลักการควรยึด 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การวางเงื่อนไขในการเรียนการสอนมีความมั่นคงถาวร ในการสอนอ่านนั้น ลำพังแต่การฝึกอ่านอย่างเดียว อาจจะ

ไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการใช้การเสริมแรง

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็ก

แต่หลังจากการที่เด็กได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้ง เช่น เด็กเห็นคำว่า “กิน” มาก่อน แล้วมาพบคำว่า “บิน” เด็กก็จะอ่านว่า “กิน” แต่เมื่อได้รับการสอนหรือให้ลองสะกดดู เป็นประสบการณ์แก่เด็กเด็กก็จะอ่านคำว่า “บิน” ได้อย่างถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ กล่าวว่า ความรู้ คือ ประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้ว ได้ผลลัพธ์ออกมา ก็จะเก็บสะสมไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดียวกันอีก เด็กจะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ควรจะออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้ว เด็กจะค่อย ๆ ประสมประสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความเก่าเข้าด้วยกัน เป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้การทำปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

6. ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญในการอ่าน เพราะในการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการอ่าน และความสามารถของการอ่าน ถึงแม้จะอ่านได้รวดเร็ว ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่านก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2525 : 75) จัดอันดับความเข้าใจในการอ่านไว้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง การอ่านระดับนี้บ่งชี้แล้วว่าอ่านหนังสือออกอ่านได้ เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ผู้อ่านจะได้ใช้ความสามารถด้านความจำเป็นส่วนใหญ่
2. การอ่านขึ้นแปลความ การอ่านระดับนี้บ่งชี้แล้วว่าผู้อ่านต้องใช้

ความสามารถนอกเหนือจากการอ่านเอาเรื่องคือ ต้องจำเรื่อง ต้องแปลความ ต้องขยายความเป็นระดับความเข้าใจสูงไปกว่าการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านระดับอ่านเอาเรื่อง การแปลความ

รอบรู้เรื่องการอ่าน. (2553 : ออนไลน์) ระดับความเข้าใจในการอ่าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. อ่านออก การที่ผู้อ่านรู้จักพยัญชนะ สระและเครื่องหมายต่างๆ สามารถอ่านออกเสียงออกมาเป็นคำได้อย่างถูกต้อง

2. อ่านเป็น เป็นการอ่านที่แตกต่างจากระดับแรกโดยสิ้นเชิง เพราะการอ่านเป็นนั้น หมายความว่า ผู้อ่านจะต้องอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว จับใจความได้ตรงตามที่คุณเขียนต้องการ ทราบความหมายของข้อความทุกอย่างรวมถึงความหมายที่คุณเขียนเจตนาแฝงไว้ สามารถเข้าใจเจตนาและอารมณ์ของคุณเขียน ตลอดจนสามารถประเมินคุณค่าและเลือกรับสิ่งใด ๆ จากงานเขียนนั้นได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนทักษะในการอ่านของตนเองให้มาก เพื่อที่จะได้อ่านเป็น ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝนค่อนข้างนาน การฝึกอ่านให้เป็น

สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการศึกษา ผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูง จะทำให้เป็นผู้มีเหตุผลมีความสามารถในการใช้วิจารณ์ญาณและสรุปความได้

7. องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 25) กล่าวว่าองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านมีอยู่ 9 ประการต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้เรื่องศัพท์
2. ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการหาความหมาย และรวบรวมความหมายของใจความหลาย ๆ ใจความเข้าด้วยกัน
3. ความสามารถในการค้นหาข้อความที่คุณเขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างกระชับแจ่มแจ้ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการรวบรวมความคิดของเรื่องได้
4. ความสามารถในการแสดงความมุ่งหมาย ความสนใจหรือความคิด

ของผู้เขียน

5. ความสามารถที่จะหาความมุ่งหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยจากข้อความหรือความหรือสามารถตัดสินใจได้ว่าในบรรดาความหมายหลาย ๆ อย่างของคำนั้น ความหมายใดจะเหมาะสมกับคำนั้นในข้อความนั้น

6. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อย ๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่อ่านได้

7. ความสามารถในการติดตามวิธีดำเนินเรื่อง ของเรื่องราวที่อ่าน และสามารถคาดคะเนเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนและภายหลังเรื่องที่อ่านได้

8. ความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่าง ๆ

9. ความสามารถในการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

แฮร์ริส และสมิท (เสาวลักษณ์ รัตนวิฑูร์. 2531 : 85 ; อ้างอิงมาจาก Harri and Smith. 1976 : 235) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านคือ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถในการคิด เจตคติ ต่อสิ่งที่อ่าน และ จุดประสงค์ในการอ่าน

เกรย์ (Grey. 1948 : 35 – 37) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นหลักสำคัญที่สุดของการอ่าน ผู้อ่านจะเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้นกับทักษะพื้นฐานที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

1. รู้จักคำ (Perception Of the Words Used) ผู้อ่านจะอ่านหนังสือได้เข้าใจเมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านตัวอักษรและเข้าใจความหมายของผู้เขียนเพราะการเข้าใจความหมายของคำเป็นทักษะเบื้องต้นในการอ่านทุกประเภท

2. การเข้าใจความคิดของผู้เขียน (Comprehension Of the Idea Expressed)

3. การมีปฏิกิริยาโต้ตอบความคิดของผู้เขียน (Reaction to the Ideas) เป็นการประเมินความคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่านซึ่งผลจากการประเมินจะเป็นการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

4. ทักษะในการผสมผสานระหว่างความคิดใหม่กับความคิดเก่า (Integration of Ideas) ซึ่งหมายถึง การรวบรวมความคิดจากเรื่องที่รับจากเรื่องที่อ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

สมุทฺร เซ็นเขาวนิช (2539 : 16) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้ เมื่อถึงคราวจำเป็นต้องการใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงก็ทำได้ไม่ยาก

2. สามารถจับใจความสำคัญ ๆ ได้ สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลัก

ออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือสำคัญเกี่ยวข้องมากนักได้ สามารถประเมินได้ว่าอะไรบ้างที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษหรือไม่ก็ตัดทิ้งไปได้เลย

3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด

4. สามารถสรุปความเห็นจากสิ่งที่ได้อ่านมาแล้วอย่างถูกต้อง มีเหตุผลน่าเชื่อถือ

5. สามารถใช้วิจารณญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่าง ๆ ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง และเป็นระบบไม่สับสน

6. สามารถถ่ายโอนหรือประสมประสานความรู้ที่ได้จากการอ่านกับ
ประสบการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อ
ผู้อ่านเป็นอย่างดี ผู้อ่านจะต้องมีประสบการณ์เดิม รู้เรื่องศัพท์ ความหมายของคำ มี
ความสามารถในการคิด รู้ความมุ่งหมายความสนใจหรือความคิดของผู้เขียน หากความสำคัญของ
เรื่องได้ จึงจะทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านได้

8 วิธีการสอนอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542 : 32) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยแบบยึดผู้เรียนเป็น
สำคัญบทเรียนในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยในบทหนึ่ง ๆ จะจัดแนวการสอนเหมือนกันทุกบท
ตามลำดับดังนี้

1. การสอนอ่านในใจ
2. การอ่านออกเสียง
3. การใช้ภาษาและหลักภาษา
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์
5. พัฒนาทักษะทางภาษา
6. การอ่านบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรอง อ่านเสริมบทเรียน หรือการสอน

ซ่อมเสริม

คู่มือสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย (กรมวิชาการ 2546 : 135-137)
ได้กล่าวถึง วิธีที่ควรใช้ในการสอนอ่าน มีดังนี้

1. วิธีสอนแบบมาตรฐาน วิธีนี้จะยึดหลักที่ว่า การสอน ความหมายใน
ชีวิตประจำวันนั้นจะสื่อสารกันเป็นคำและประโยค ดังนั้นการสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการ

ใช้ภาษา ก็คือการสอนให้อ่านเป็นคำและประโยค โดยเลือกคำและประโยคที่มีความหมายและ
ใกล้ชิดตัวเด็กมาสอนก่อน

2. วิธีสอนแบบแจกลูกเทียบเสียง วิธีนี้จะยึดการเทียบเสียงพยัญชนะ สระ
และตัวสะกด เป็นหลักในการอ่าน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหัดอ่านและหัดเขียน เช่น

เกาะ เกาะ เกาะ เงาะ เงาะ มีสระเอาะ เหมือนกัน

กา มา ขา พา นา มีสระอาเหมือนกัน

จาน นาน วาน ปาน ฐาน มีสระอา-น เหมือนกัน

3. วิธีสอนแบบแจกลูกสะกดคำ คำแต่ละคำประกอบด้วยรูปและเสียงของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เวลาออกเสียงอ่านแทนที่จะอ่านเป็นคำก็ต้องไล่พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดก่อน แล้วจึงอ่านทั้งคำเป็นการช่วยให้อ่านคำได้เพราะเสียงพยัญชนะ

สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด จะช่วยหาเสียงไปเอง เช่น

ปี ให้อ่านว่า ปอ - อี - ปี - ปี - เอก - ปี

นาน " นอ - อา - นา - นา - นอ - นาน เป็นต้น

วิธีแจกลูกสะกดคำ (ตามที่แนะนำไว้ในแบบฝึกทำยบทของหนังสือเรียนภาษาไทย)

3.1 คำที่ไม่มีตัวสะกด (แม่ ก กา) ให้อ่านออกเสียงพยัญชนะก่อนอ่านออกเสียงสระ (ไม่ให้ออกชื่อตัวพยัญชนะ เช่น ตอ เต่า สระอาจจะทำให้ออกเสียงผสมคำผิดเพราะเสียงไม่ต่อเนื่องกัน)

ตัวอย่าง

ตา ให้อ่านว่า ตอ - อา - ตา

ดู " คอ - อุ - ดู

ไป " ปอ - ไอ - ไป

เสื่อ " สอง - เอื่อ - เสื่อ

โต๊ะ " คอ - โอะ - ตรี - โต๊ะ

3.2 คำที่มีตัวสะกดให้ขีดเสียงคำในแม่ ก.กา ที่เรียนมาแล้ว

ตัวอย่าง

งาน ให้อ่านว่า จา - นอ - งาน

บาง " บา - งอ - บาง

พุด " พู - คอ - พุด

เหยียบ " เหยี - บอ - เหยียบ

หลาย " หลา - ขอ - หลาย

3.3 คำที่มีสระลดรูปให้ออกเสียงตัวอักษรที่เห็น โดยให้จำรูปเป็นคำ ๆ

ไปก่อน ส่วนเสียงสระจะสอนในขั้นต่อไป

ตัวอย่าง

คน ให้อ่านว่า คอ - นอ - คน

คอน " คอ - ออ - นอ - คอน

จวน " จอ - วอ - นอ - จวน

นอน " นอ - ออ - นอ - นอน

ชน	ให้อ่านว่า	ซอ - นอ - ชน
บน	”	บอ - นอ - บน
ชน	”	ซอ - นอ - ชน

ลม	”	ลม - มอ - ลม
ดวง	”	ดอ - วอ - งอ - ดวง

3.4 คำที่มีสระเปลี่ยนรูป ให้อ่านตามสัญลักษณ์ที่มองเห็น

ตัวอย่าง

ฉัน	ให้อ่านว่า	ฉอ - ไม้หันอากาศ - นอ - ฉัน
กัน	”	กอ - ไม้หันอากาศ - นอ - กัน
ฟัง	”	ฟอ - ไม้หันอากาศ - งอ - ฟัง
เดิน	”	ดอ - เออ (เ-) - นอ - เดิน
เคย	”	กอ - เออ - ยอ - เคย
เบิก	”	บอ - เออ - กอ - เบิก
เล็ก	”	ลอ - เออ - กอ - เลิก
เต็ม	”	เต - มอ - ไม้ไต่คู้ - เต็ม หรือ เต - มอ - เตม, เตม - ไม้ไต่คู้ - เต็ม

3.5 คำควบกล้ำ ให้ออกเสียงกล้ำกันระหว่างตัวหน้าและตัว ร ล ว

หลังจากที่เปล่งเสียงตามสัญลักษณ์แล้ว

ตัวอย่าง

ครู	ให้อ่านว่า	คอ - รอ - อู - ครู
เกลือ	”	กอ - ลอ - เอือ - เกลือ
กวาง	”	กอ - วอ - อา - กวา, กวา - งอ - กวาง
ความ	”	คอ - วอ - อา - ควา, ควา - มอ - ความ

พริก	”	พอ - รอ - อี - พรี, พรี - กอ - พริก
เปรียบ	”	ปอ - รอ - เอีย - เปรีย, เปรีย - บอ - เปรียบ

3.6 การอ่านอักษรนำ ให้อ่านออกเสียงเปลี่ยนไปตามตัวนำ และออก

เสียงตัวนำเป็น อะ กิ่งเสียง ส่วนตัว ห อ ทำไม่ต้องออกเสียงตัวนำ คือ ให้อ่านเป็นคำไม่ต้องแจกลูก

ตัวอย่าง

อร่อย	ให้อ่านว่า	อะ - หร่อย
ฉลาด	”	อะ - หลาด
สว่าง	”	อะ - หว่าง

ถนน ให้อ่านว่า ถะ - หนน

ขยัน ” จะ - หยัน

หมายเหตุ ถ้าจะอ่านแจกลูก ก็ให้อ่านตามสัญลักษณ์ที่มองเห็น เช่น

หมา ให้อ่านว่า หอ - มอ - อา - หมา

ไหม ” หอ - มอ - ไอ - ไหม

ขนม ” ขอ - นอ - มอ - ขนม

สนาม ” สอ - นอ - อา - มอ - สนาม

ขยะ ” ขอ - ขอ - อะ - ขยะ

3.7 การอ่านออกเสียงผันคำ

กอ - เอา - เกา - เกา - เอก - เก้า - เกา - โท - เก้า - เกา - เก้า - เก้า

ผา - นอ - ผาน - ผาน - เอก - ผ่าน - ผาน - โท - ผ่าน - ผาน - ผ่าน - ผ่าน

เจีย - วอ - เจียว - เจียว - เอก - เจียว - เจียว - โท - เจียว - เจียว - เจียว - เจียว

3.8 คำบางคำยากแก่การแจกลูก จะให้จำเป็นคำไป เช่น ค่ะ นะ จ๊ะ

ประเพณี พยายาม ศาสนา เจริญ ประโยชน์ กษัตริย์ ชื่อสัตย์ ไทย เสร็จ ทิศ แผลง ฤดู สงสาร
อธิบาย นาฬิกา มรดก ประเทศ กฎหมาย วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ

4. วิธีสอนแบบผสม คือ สอนเป็นคำ และประโยคที่มีความหมาย

ขณะเดียวกันก็ให้อ่านเทียบเสียงแจกลูกไปด้วย คือ เน้นให้อ่านเป็นคำ ประโยค และเนื้อเรื่อง โดยนำคำที่ผันได้ และมีความหมายมาแต่งเป็นเรื่องราวติดต่อกัน มีตัวละครในการดำเนินเรื่องชุดเดียวกันตลอดตั้งแต่ ป.1 - ป.6

สรุปได้ว่า งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอนการอ่านออกเสียง โดยอ่านเป็นคำ อ่าน

ประโยค อ่านแบบแจกลูกสะกดคำ คำแต่ละคำประกอบด้วยรูปและเสียงของพยัญชนะ สระ ควบคู่

ไปกับการสอนการเขียน โดยเขียนคำ เขียนประโยค เขียนแจกลูก ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตาม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545 : 49 - 50) ได้เสนอแนวทางวิธีการสอนการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. ในการอ่านครั้งหนึ่ง ๆ ครูควรตั้งความมุ่งหมายไว้แต่เพียงอย่างเดียว และบอกให้นักเรียนทราบความมุ่งหมายนั้นด้วย

2. ไม่ใช้เวลานานเกินไปในการฝึกคราหนึ่ง ๆ เพราะจะทำให้เด็กเบื่อฝึกบ่อย ๆ ในระยะสั้น ๆ จะได้ผลดีกว่า

3. การสอนให้อ่านคำยากนั้นถ้าครูหาวิธีแทรกหลักเกณฑ์การอ่านตาม อักษรวิธีให้พอเหมาะกับวัยและตามควรแก่โอกาสแล้วจะเป็นประโยชน์มากเพราะเด็กจะได้รับความรู้อย่างมีหลักเกณฑ์ซึ่งจะช่วยให้จำได้แม่นยำ

4. การเลือกข้อความที่จะฝึกผู้เรียนให้เหมาะสมจากหนังสือแบบเรียนหรือ หนังสืออื่น ๆ

5. ข้อความที่เป็นร้อยแก้วควรให้ผู้เรียนฝึกอ่านเดี่ยว ส่วนร้อยกรองให้อ่าน ได้ทั้งหมู่และเดี่ยวแล้วแต่ครูจะเห็นสมควร ไม่ควรจะฝึกหัดผู้เรียนให้อ่านร้อยแก้วเป็นหมู่เพราะ ไม่มีโอกาสใช้ในชีวิตประจำวันทำให้ผู้เรียนอ่านผิดธรรมดาไป

6. ประโยชน์ส่วนใหญ่ของการอ่านทำนองเสนาะอยู่ที่ทำให้ผู้เรียนสนุกกับ จังหวะในการอ่านและทำความเข้าใจความไพเราะของบทร้อยกรองง่ายเข้า ดังนั้นในการอ่าน ออกเสียงทำนองเสนาะส่วนใหญ่จะเพ่งเล็งถึงความถูกต้อง ชัดเจน และน้ำเสียง ตลอดจนจังหวะ วรรคตอน จึงควรมีการสอนอ่านทำนองเสนาะเท่าที่ครูและผู้เรียนจะทำได้

7. ข้อเขียนบางตอนของในหนังสือครูอาจให้อ่านหลายครั้งด้วยความมุ่ง หมายที่ต่างกันแต่ละครั้ง เช่น ครั้งแรกให้อ่านในใจเพื่อความเข้าใจ ครั้งที่สองฝึกอ่านออกเสียง

8. อ่านออกเสียงต้องคำนึงถึงผู้ฟัง ถ้าอ่านหนังสือแบบเรียน ผู้เรียนจะ ไม่สนใจฟังทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการอ่านของตนนั้นไม่มีประโยชน์ ดังนั้นเพื่อเป็นการบังคับให้ฟัง ครูควรให้ผู้เรียนอ่านหนังสืออื่นที่ไม่ใช่แบบเรียน และครูควรเลือกคำยาก ๆ มาสอนก่อนแล้วจึง ให้อ่านไปเรื่อย ๆ ไม่ควรให้ผู้เรียนอ่านไปผิด ๆ ก่อนแล้วแก้ไข ควรแก้เมื่ออ่านจบแล้วไม่ควรแก้ กลางคัน

9. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกหัดอ่านข้อความที่ทั้งเคยเห็นและไม่เคยเห็น เพราะผู้เรียนจะใช้ทั้งสองอย่างในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า วิธีการสอนอ่าน ครูผู้สอนต้องศึกษาให้เข้าใจวิธีการให้เหมาะสมกับเนื้อหา ถูกต้องแม่นยำในการสอน ต้องส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการแสวงหาความรู้ อ่านตามลำพัง กระบวนการทำงานกลุ่ม กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการวางแผน ช่วยกันแก้ปัญหา ได้ในโอกาสต่อไป

9 ปัญหาการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540 : 8) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญในการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่านอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น ถ้าครูสอนให้ผู้เรียน

ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านในลักษณะต่าง ๆ ตามความสามารถ ผู้เรียนจะนำวิธีการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการเรียน เช่น ครูให้ความรู้ในด้านจิตวิทยาในการอ่าน การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่าน สิ่งเหล่านี้ควรได้มีการสอดแทรกความรู้ลงไปด้วย

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ผู้เรียนซึ่งมาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกันและมีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน เมื่อมาอยู่ห้องเรียนเดียวกันระดับความสามารถในการอ่านและประสบการณ์ทางภาษาย่อมแตกต่างกัน

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านมีไม่เพียงพอ รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ควรจะคิดริเริ่มจัดหาสื่อในทางอื่นเพื่อช่วยพัฒนาการอ่านให้มากขึ้น

สรุปได้ว่า ปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่าน มีอยู่ 3 อย่าง คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครู ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องจัดหาสื่อเพื่อช่วยพัฒนาการอ่านของผู้เรียนให้มากขึ้น

การเขียน

1. ความหมายของการเขียน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 93) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง จัดให้เป็นตัวหนังสือ หรือเลข จัดให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ วาด แต่งหนังสือ

วรรณิ โสภประยูร (2544 : 139) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งออกตามของภาษาศิลป์ จากความหมายการเขียนดังกล่าว ทำให้มองเห็นความสำคัญของการเขียนว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

เช่น นักเรียนใช้การเขียนบันทึกความรู้ ทำแบบฝึกหัดและตอบข้อสอบ บุคคลทั่วไปใช้การเขียนเพื่อเขียนจดหมาย ทำสัญญา พิณัยกรรม และคำประกัน พ่อค้าใช้การเขียนเพื่อการโฆษณาสินค้า ทำบัญชี ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน แพทย์ใช้เขียนเพื่อจดบันทึกประวัติคนไข้ เขียนใบสั่งยา และอื่น ๆ นักวิชาการใช้การเขียนเพื่อเขียนบทความ หนังสือ ตำรา รายงาน เป็นต้น

เสนีย์ วิจารณ์ (2544 : 156) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เรื่องราว ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ไปสู่ผู้อื่นโดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ เพื่อสื่อไปยังผู้รับ ได้อย่างกว้างไกล นอกจากนั้นการเขียนยังมีคุณค่าในการบันทึก

เป็นข้อมูลหลักฐานให้ศึกษาได้ยาวนาน

นพดล จันทรเพ็ญ (2542 : 91) ได้กล่าวว่า การเขียนคือ การแสดงออกในการติดต่อ สื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวรสามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานถึงนับพันปีนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาคงสภาพเดิมไว้

กองทัพ เกลือบพณิชกุล (2542 : 123) ได้กล่าวว่า การเขียนคือ ทักษะการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดตามจินตนาการ ประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง อารมณ์ และความรู้สึกกับข่าวสาร เป็นการสื่อสารหรือสื่อความหมายโดยมีตัวหนังสือตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตามความมุ่งหมายของผู้เขียน การเขียนจึงเป็นทักษะที่มีหลักฐานถาวร

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545 : 54) ได้กล่าวว่า การเขียน เป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาานกว่าทักษะอื่น ๆ เรื่องตั้งแต่การคัดลายมือ การเขียนตัวหนังสือให้ถูกแบบ การสะกดตัวให้ถูกต้อง การถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจ ตลอดจนการเขียนถ้อยคำสำนวนให้สละสลวย ได้ประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์

ธนู ทดแทนคุณ และ กุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 58) ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นการเรียบเรียงความคิดในการที่จะสื่อสารเป็นตัวหนังสืออย่างมีจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การเขียนจึงเป็นทักษะที่สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงและสามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า การเขียนหมายถึง การขีดให้เป็นตัวหนังสือหรือเลขเป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างมีจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การเขียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2. ความสำคัญของการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 140-141) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียน โดยสรุปไว้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งตนเคยมีประสบการณ์มาก่อน

3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่คุณเขียนเกิดความรู้สึก
ประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา

4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่ง
ไปสู่อีกสมัยหนึ่ง หรือชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง

5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบ
ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน

6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ตามความประสงค์ที่มนุษย์แต่ละ
คนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลาย ความ
สามัคคีของคนในชาติ

7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้สึกถึงความสามารถ
ของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ

8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติ และเพิ่มฐานะทาง
เศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้

9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่น
ในตนเองการแสดงความรู้สึกและแนวความคิด

10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

นพดล จันทร์เพ็ญ (2542 : 91) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้สึกและสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์

5. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น การเล่าเรียน
กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542 : 124 - 125) สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคม
2. เป็นเครื่องมือวัดความเจริญทางด้านอารยธรรมทางภาษาของมนุษย์
3. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์
4. เป็นอาชีพสุจริตที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน
5. เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน นักศึกษา

6. เป็นเครื่องมือจรรโลงใจแก่สังคมมนุษย์ที่จะทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่คนเราทุกเพศทุกวัย

ธนุ ทดแทนคุณ และ กุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 59) สรุปความสำคัญของการ

เขียนไว้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องแสดงออกถึงความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์
2. เป็นเครื่องมือสำคัญที่แสดงถึงอารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย
3. เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารของมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมที่สำคัญอันเป็นมรดกทางสติปัญญา

ของมนุษย์

5. เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนองต่อความต้องการของมนุษย์
6. เป็นบันทึกที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ สามารถสืบค้นเพื่อการเรียนรู้

ของคนรุ่นหลังได้

7. เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพของคนบางอาชีพ เช่น นักข่าว

นักประพันธ์ นักวิชาการ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บบันทึกข้อมูลเป็นการแสดงภูมิปัญญาของผู้เขียน และเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม

3. ความมุ่งหมายของการเขียน

วรฤดี โสมประยูร (2544 : 141) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายหลายอย่าง ดังนี้

1. เพื่อคัดลายมือหรือเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรให้เป็นระเบียบ

ชัดเจนและอ่านเข้าใจง่าย

2. เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะการเขียนให้พัฒนาองกงามขึ้นตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนวรรคตอน

ถูกต้องและเขียนได้รวดเร็ว

4. เพื่อให้รู้จักเลือกภาษาเขียนที่ดี มีคุณภาพเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส
5. เพื่อให้สามารถรวบรวมและลำดับความคิดแล้วจดบันทึกสรุปและย่อ

ใจความเรื่องที่อ่านหรือฟังได้

6. เพื่อถ่ายทอดให้มีจินตนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความรู้สึก

นึกคิดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้ง

7. เพื่อให้สามารถสังเกต จดจำและเลือกเฟ้นถ้อยคำหรือสำนวนโวหาร
ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและสื่อความหมายให้ตรงตามที่ต้องการ

8. เพื่อให้ทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ และสามารถนำหลักการเขียน ไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

9. เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเขียนตามที่ตนเองสนใจ
และมีความถนัด

10. เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่ออาชีพ
การศึกษาหาความรู้และอื่น ๆ

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542 : 125 - 126) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการเขียน
ออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่องคือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ของ
ผู้เขียน การเขียนเพื่อเล่าเรื่องส่วนใหญ่จะใช้ในการเขียนเล่าเรื่องชีวประวัติ อัตชีวประวัติ การเขียน
ข่าว สารคดีต่าง ๆ เป็นต้น

2. การเขียนเพื่ออภิปรายคือ การเขียนเพื่อบอกวิธีทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อชี้แจง
ไขคำตอบปัญหาความรู้ หรือความคิดที่เข้าใจยาก เช่น การเขียนอธิบายวิธีวิจัย วิธีประดิษฐ์
เครื่องมือ อธิบายคำศัพท์ เป็นต้น ซึ่งจะต้องเขียนลำดับขั้นตอนอย่างแจ่มแจ้ง ใช้ภาษารัดกุมและ
ชัดเจน

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นคือ การเขียนแสดงความคิดเห็นของ
ผู้เขียนในเรื่องต่าง ๆ อาจจะแสดงความคิดเห็นอย่างเดี่ยวหรืออาจประกอบด้วยคำแนะนำ ข้อคิด
ข้อเตือนใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีเขียนจะต้องใช้ข้อเท็จจริงสมบูรณ์ เหตุผลข้อดี ข้อเสีย อย่างชัดเจน

4. การเขียนเพื่อชักจูงใจ เป็นการเขียนเชิญชวนให้ผู้อ่านสนใจสิ่งที่เขียน
แนะนำ รวมทั้งการเขียนเพื่อเปลี่ยนความรู้สึก เปลี่ยนใจ หรือเปลี่ยนท่าทีของผู้อ่านให้คล้อยตาม
ตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่น ธรรมะต่าง ๆ คำพังเพย เป็นต้น

5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการคือ การเขียนถ่ายทอดความรู้สึก
จินตนาการ ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเห็นภาพลักษณะตามผู้เขียน เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย
บทละคร ซึ่งเป็นลักษณะบันเทิงคดีเชิงสร้างสรรค์

รัญจิตร แก้วจำปา (2544 : 53) สรุปจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ ดังนี้

1. เขียนเพื่อให้เกิดความรู้ ได้แก่ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์
อธิบายความหมาย เขียนข่าว เขียนวิชาการ ฯลฯ

2. เขียนเพื่อให้เกิดความบันเทิง ได้แก่ การเขียน นวนิยาย เขียน

บทประพันธ์ เขียนบทเพลง บทละคร ฯลฯ

3. เขียนเพื่อโน้มน้าวใจ ได้แก่ บทความปลุกใจ คำเทศนา นิทานสอนใจ

ฯลฯ

4. เขียนเพื่อติดต่อธุรกิจการงาน ได้แก่ การเขียนจดหมาย เขียนสัญญา

เขียนคำร้อง ฯลฯ

5. เขียนเพื่อวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ได้แก่ การเขียนบทความ

ฯลฯ

ธนุ ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 59 - 67) สรุป จุดมุ่งหมายของการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนเพื่ออธิบายและให้ความรู้ เป็นการเขียนที่มุ่งให้ข้อมูล ความรู้ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลอย่างละเอียด

2. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เป็นการเขียนที่มุ่งให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ในสิ่งที่ผู้เขียนพบหรือประสบมากับตนเอง

3. การเขียนเพื่อแนะนำหรือให้ข้อคิดเห็น เป็นการเขียนที่มุ่งให้ข้อเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ของผู้อ่าน

4. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนที่มุ่งชักจูงโน้มน้าวโฆษณา เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกเห็นด้วยหรือคล้อยตามและอาจนำไปสู่การประเมินค่าหรือการตัดสินใจได้

5. การเขียนเพื่อสร้างแนวคิดเชิงจินตนาการ เป็นการเขียนที่มุ่งนำเสนอภาพความคิดที่สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถคิดตามไปด้วยและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

6. การเขียนเพื่อล้อเลียน เสียดสี เป็นการเขียนที่มุ่งให้ความรู้สึกล้อเลียนเสียดสี หรืออาจประชดประชัน เพื่อความสนุกสนานเป็นหลัก

7. การเขียนเพื่อแจ้งให้ทราบข้อเท็จจริง เป็นการเขียนที่มุ่งให้ข้อมูลที่เป็นจริง นำเสนอรายละเอียด เพื่อการนำไปปฏิบัติจริง บางครั้งอาจอ้างอิงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

8. การเขียนเพื่อให้ข้อมูล เป็นการเขียนที่มุ่งให้รายละเอียดหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เขียนเอง เพื่อสื่อสารให้กับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบในประโยชน์ทางธุรกิจ กิจธุระ สิ่งสำคัญของเรา

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542 : 34) ได้สรุปความมุ่งหมายในการสอนเขียนโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนที่ถูกต้อง รู้จักใช้ภาษาเขียนที่ดี และถูกต้องตามอักขรวิธีและตามลำดับสากลนิยม
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้สึคนักคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. ให้รู้จักสังเกตและเลือกเฟ้นคำสำนวนโวหาร มาใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและตามที่นิยมกัน
4. เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาษาเขียนในการติดต่อสื่อความหมายและเข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาเขียนและภาษาพูด
5. ส่งเสริมการเขียนหนังสือได้เร็ว อ่านง่าย ชัดเจน และสะอาดเรียบร้อย
6. ส่งเสริมให้มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถถ่ายทอดความนึกคิดออกเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้อย่างแจ่มแจ้ง
7. ฝึกการเขียนคัดลายมือให้อ่านง่าย ชัดเจน สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย
8. ให้รู้จักเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย และการเขียนประเภทอื่น ๆ ที่ควรทราบ สามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผน และได้ประโยชน์ตรงตามจุดมุ่งหมาย
9. ให้รู้จักลำดับความคิดและสาระสำคัญ ตลอดจนให้มีศิลปะในการเขียนเพื่อให้เข้าใจง่าย

ฐะปะนีย์ นาคทรพรพ (2545 : 54) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ฝึกการเขียนคัดลายมือให้อ่านง่าย ชัดเจน สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ฝึกการเขียนตัวสะกดให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและตามพจนานุกรม
3. ฝึกให้รู้จักลำดับความคิดและสามารถถ่ายทอดความรู้สึคนักคิดออกมาเป็นตัวหนังสือให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. ให้รู้จักเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายและการเขียนประเภทอื่น ๆ ที่ควรทราบ สามารถเขียนให้ถูกต้องตามแบบแผนที่นิยมกัน และได้ประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์
5. รู้จักสังเกตและเลือกเฟ้นถ้อยคำ สำนวนโวหาร มาใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาที่นิยมกัน
6. ส่งเสริมความเจริญทางจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้การเขียนเป็นสื่อในการแสดงออก

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการสอนเขียน เพื่อให้ผู้เขียนได้เขียนให้ถูกต้องตามหลัก พจนานุกรม เป็นการฝึกเขียนคัดลายมือให้อ่านง่าย สวยงาม เพื่อให้ข้อมูล ความรู้ แสดง ความคิดเห็น เขียนเพื่อความบันเทิง สร้างจินตนาการถ่ายทอดความรู้สึก การเขียนเพื่อให้ข้อมูล ให้ถูกต้อง รู้จักใช้ภาษาเขียนที่ดี สามารถเรียบเรียงคำและลำดับความคิดจากเรื่องต่างๆ ให้ผู้อื่น เข้าใจได้ง่ายและได้ประโยชน์ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

4. องค์ประกอบของการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 142-143) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียน ไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดของผู้เขียน เป็นจุด กำเนิดให้เกิงานเขียนนั้นขึ้น มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้เขียน (ผู้ส่งสาร) ผู้เขียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความคิดของผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดให้เกิงานเขียนนั้นขึ้น
2. ภาษา (สาร) ภาษาไทยมีการจำแนกคำที่เหมือนย่อมไม่เหมาะสม เพราะ คำคำเดียวจะใช้กับบุคคลทุกฐานะ ทุกโอกาสและทุกสถานที่ย่อมไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย คนที่เลือกใช้คำได้ตั้งตามสภาพที่ควรจะเป็นนั้นนับว่าใช้คำที่สุภาพ โดยทั่วไปได้จำแนก ภาษาไทยออกเป็น 3 ระดับ ภาษาปาก ภาษากึ่งแบบแผน และภาษาแบบแผน
3. เครื่องมือที่ทำให้เกิดสาร เช่น อักษร ดินสอ สมุด
4. การเขียนโดยทั่วไปก็คือ เขียนเพื่อให้ผู้อ่านงานเขียนบางอย่าง เจตนา ให้บุคคลเฉพาะกลุ่มอ่าน เช่น เขียนให้เด็กอ่าน เขียนให้นักธุรกิจอ่านการเขียนจึงจำเป็นต้องเลือก เนื้อหา วิธีเขียน รูปแบบการเขียน และจะต้องรู้จักใช้ภาษาให้แตกต่างกันตามลักษณะความสนใจ และความต้องการของผู้อ่าน

กองทัพ เกลือบพณิชกุล (2542 : 127 - 129) ได้สรุป องค์ประกอบของการเขียน

ไว้ดังนี้

1. เนื้อหา คือ เนื้อเรื่องหรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านได้รับทราบ อาจเป็นเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น จินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึก อย่างใดอย่างหนึ่งหรือประกอบ กัน
2. ภาษา คือ ถ้อยคำ สำนวนโวหารต่างๆ ซึ่งอยู่ในขอบเขตของไวยากรณ์ และตามความนิยมของผู้ใช้ภาษา ภาษานับเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดสำหรับการถ่ายทอด เป็นเรื่อง ที่ผู้เขียนจะต้องมีความรอบคอบ ละเอียดย่อนในการเลือกเฟ้นคำ ประโยค สำนวนโวหารต่าง ๆ มา ใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและรูปแบบ

3. เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในการเขียน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านอ่านได้สะดวก และเป็นการป้องกันการเข้าใจผิดได้อีกด้วย เครื่องหมายวรรคตอนบางชนิด

ยังช่วยสื่ออารมณ์และความรู้สึกได้ดี ซึ่งจะต้องใช้ให้เหมาะกับเนื้อหาและรูปแบบอย่างระมัดระวัง

4. รูปแบบการเขียนแต่ละประเภท ย่อมมีรูปแบบต่างกัน ซึ่งแบ่งได้ 2 แบบ ได้แก่

4.1. รูปแบบร้อยแก้ว คือ การการใช้ถ้อยคำสามัญรวมทั้งคำราชาศัพท์ มาเรียบเรียงเป็นความเรียงทั่วไป เช่น เรียงความ จดหมาย รายงาน เป็นต้น การเขียนในรูปแบบร้อยแก้วนี้ ผู้เขียนมีอิสระในการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยค เป็นข้อความ โยอยู่ในแบบ (Form) ที่กำหนดหรือตามความนิยม

4.2. รูปแบบร้อยกรอง คือ การนำเอาถ้อยคำ ภาษาที่ได้เลือกสรรดีแล้ว มาเรียบเรียงให้เข้ารูปแบบตามกฎเกณฑ์ของคำประพันธ์นั้น ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น การเขียนร้อยกรองนี้ นอกจากผู้เขียนจะต้องมีศิลปะในการใช้ถ้อยคำแล้วยังต้องนำคำเหล่านั้นมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ฉันทลักษณ์แต่ละชนิดอีกด้วย

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่งมีองค์ประกอบได้แก่ ผู้เขียน ภาษา เครื่องมือที่ใช้ให้เกิดสาร ในการเขียนผู้เขียนจะต้องใช้ภาษา เครื่องหมายวรรคตอนและรูปแบบแต่ง ออกซึ่งความคิด ความรู้สึกให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

5. การเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำนับว่าเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมาก ครูผู้สอนทุกคนควรจะได้ฝึกฝนให้นักเรียนเขียน และอ่านสะกดคำให้ถูกต้อง เพราะถ้านักเรียนสามารถสะกดคำอ่านออกเขียนได้ถูกต้องก็จะทำให้นักเรียนเรียนวิชาอื่นได้และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

จรรยารัตน์ กางกัน (2538 : 31) ได้ให้ความหมายของการสะกดคำว่า การสะกดคำ คือ การถ่ายทอดภาษาเป็นภาษาเขียน โดยครูผู้สอนให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ในการเรียงลำดับ พยางค์ สระ วรรณยุกต์ ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525 เพื่อออกเสียงให้ชัดเจน เขียนคำให้ถูกต้อง และมรรความหมายสามารถสื่อสารกันได้เข้าใจสังคมหรือธรรมชาติของผู้ใช้ภาษาเหล่านั้น

บันลือ พุกกะวัน (2533 : 26 - 27) แนะนำการสอนเขียนไทยเบื้องต้นที่เหมาะสมกับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการให้ออกเสียงโดยการผสมคำอ่านจึงลงมือเขียน โดยให้

ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน เด็กไม่เบื่อหน่ายเด็กประสบความสำเร็จ มีกำลังใจที่จะเขียน นับเป็นการเริ่มเรียนที่ดี

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 156) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า

การเขียนสะกดคำ หมายถึง วิธีเขียนคำโดยลำดับตัวอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อออกเสียงได้ชัดเจน และสื่อความหมายได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ

วีระศักดิ์ ปัตตลาโพธิ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ คือ การจัดเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน 2525 และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ณัฐพงศ์ สวางศ์ดุษฎี (2542 : 20) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวการันต์เรียงตามลำดับได้อย่างถูกต้องและมีความหมาย ตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 25421 และสามารถนำคำที่เขียนได้ไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ชุตติกาญจน์ เทศยรัตน์ (2545 : 33) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำ ไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ รวมทั้งความสามารถในการเขียนคำ โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวการันต์ในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำหลักการไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย

บัณฑิตา แจ้งจบ (2545 : 8) ได้ให้ความหมายการเขียนสะกดคำไว้ว่า การนำพยัญชนะต้นมาประสมกับสระและวรรณยุกต์ บางคำมีตัวสะกดที่ตรงตามมาตรา คือ มีพยัญชนะใช้สะกดตัวเดียวและไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คือ มีพยัญชนะสะกดใช้หลายตัวหรือบางคำมีทั้งตัวสะกดและตัวการันต์

สรุปได้ว่า การสะกดคำ เป็นวิธีการเขียนคำ เรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์

ให้เป็นคำที่ถูกต้องตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงถูกต้อง และสามารถนำหลักการไปใช้ประโยชน์ได้

6. ปัญหาการเขียน

ปัญหาการเขียนของผู้เรียนในปัจจุบันมีข้อผิดพลาดอยู่มาก ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถ การฝึกฝนในการใช้ภาษาของผู้เรียน จึงมีบุคคลต่าง ๆ ที่มองเห็นความสำคัญของการเขียนสะกดคำ ได้ศึกษาถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสะกดผิด ดังนี้

เอกฉันท จารุเมธีชน (2537 : 233 - 236) ได้กล่าวถึง สาเหตุของการเขียนหนังสือผิด
ไว้ดังนี้

1. ใช้พยัญชนะตัวสะกดผิด เพราะไม่รู้ความหมายของคำและไม่ทราบที่มา
ของคำศัพท์

2. ผิดที่ตัวการันต์ไม่รู้จักศัพท์เดิม
3. ผิดที่พยัญชนะต้นศัพท์ เพราะคำไทยมีคำพ้องเสียงอาจจะเขียนผิดได้
4. เขียนผิดเพราะพูดผิด เกิดจากสระเสียงสั้นออกเสียงเป็นสระเสียงยาว
5. ผิดที่ ถ ร เพราะสับสนในการใช้ ถ ว
6. ผิดที่การใช้วรรณยุกต์เพราะคำบางคำ รูปกับเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกัน

วรรณี โสมประยูร (2539 : 157) ได้สรุป สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับคำผิด โดยเห็นแบบอย่างทีสะกดผิด
2. ผู้เรียนไม่รู้หลักภาษา เช่น การใช้ ศ ส ม หลักสะกดการันต์ หลักการ
ผันวรรณยุกต์ หลักมาตราตัวสะกดและอื่น ๆ

3. ผู้เรียนไม่ทราบความหมายเพราะคำไทยมีคำพ้องเสียง ทำให้ความหมาย
สับสน

4. ผู้เรียนฟังไม่ชัดเพราะคำไทยมีคำควบกล้ำ
5. ผู้เรียนไม่สามารถถ่ายทอดคำตามเสียง คำที่มาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเขียน

แตกต่างจากเสียงได้

6. ผู้เรียนใช้คำที่มี ร ถ ไม่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า สาเหตุของการอ่านผิดนี้มีหลายประการ ส่วนใหญ่เกิดจากผู้เรียนเป็น

สำคัญที่ขาดการระมัดระวัง ขาดประสบการณ์ทางภาษา ขาดความเข้าใจ และขาดการฝึกฝนอย่าง
จริงจัง และต่อเนื่อง

แบบฝึกทักษะ

การจัดการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข
ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องพัฒนาและออกแบบนวัตกรรมอย่างหลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนบรรลุตาม
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. ความหมายแบบฝึกทักษะ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 483) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึกที่ใช้เป็นตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกตอบ

พนมวัน วรรณีย์ (2542 : 37) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งาน กิจกรรม หรือ ประสบการณ์ที่ควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดกระทำ เพื่อทบทวน ฝึกฝนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความจำ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความชำนาญ และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

จรัล สุขเกษม (2542 : 19) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นอุปกรณ์การเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ได้ฝึกเพื่อเพิ่มพูนทักษะในด้านต่าง ๆ โดยมีลักษณะเป็นแบบฝึกทักษะที่มี กิจกรรมให้ผู้เรียนกระทำ

อุษา ชันแข็ง (2545 : 17) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด หมายถึง งาน หรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อเป็นการฝึกฝนหรือทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

สกุณา เลิกนอก (2545 : 22) กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง สื่อการสอน ที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่เรียนแล้วไปใช้ให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการสอนประเภทหนึ่งสำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทบทวนความรู้ที่เรียน ไปแล้วให้เกิดความชำนาญ และมีทักษะเพิ่ม มากขึ้น

2. ข้อคำนึงในการสร้างแบบฝึกทักษะ

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2545 : 34) แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือหรือสื่อที่ให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ แบบฝึกต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ของ นักเรียน ซึ่งมีหลักการสร้างอยู่ 5 ชั้น ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารแนวคิด หรือหลักการที่เกี่ยวข้อง
2. การเลือกนวัตกรรมที่เหมาะสม และการวางแผนสร้างนวัตกรรมการเลือก

นวัตกรรม ต้องรู้ลักษณะของนวัตกรรมที่ดี คือ

- 2.1 เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็น
- 2.2 เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้แก่นักเรียน
- 2.3 สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 เป็นนวัตกรรมที่มีแนวคิดหรือหลักการทางวิชาการรองรับจน
นำเชื่อถือว่าจะแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้แก่นักเรียนได้จริง

2.5 ใช้ได้ง่ายและสะดวกต่อการใช้และการพัฒนานวัตกรรม

2.6 มีผลการพิสูจน์เชิงประจักษ์ว่า ได้ใช้ในสถานการณ์จริงแล้วสามารถ
แก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้อย่างน่าพึงพอใจ

3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม มีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

3.2 กำหนดและออกแบบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 ออกแบบสื่อเสริม

3.4 ลงมือทำ

3.5 ตรวจสอบคุณภาพครั้งแรกโดยผู้เชี่ยวชาญ

3.6 ทดลองในระยะสั้น เพื่อปรับปรุงเนื้อหาสาระ

3.7 นำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้

4. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมก่อนนำไปใช้

5. การปรับปรุง นวัตกรรม หลังจากหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้าง
ขึ้น แล้วควรนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะมาปรับปรุงนวัตกรรมต่อไป

มนตรีธา ถักดีณรงค์ (2540 : 99 - 100) ชื่อคํานึงในการสร้างแบบฝึกทักษะ การสร้าง
แบบฝึกที่ดีจะทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีองค์ประกอบต่อไปนี้

1. นักเรียนต้องได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ

2. นักเรียนได้ลงมือฝึกกระทำเอง

3. เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึกหัด

สรุปได้ว่า ข้อคํานึงในการสร้างแบบฝึกทักษะครูผู้สอนต้องศึกษาเอกสาร แนวคิด

หรือหลักการที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการสร้าง หาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ ปรับปรุงการพัฒนา
ให้ถูกต้องเหมาะสม เนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ ครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหาเหมาะสมกับ
ระดับวัย ทำทายความสามารถของผู้เรียน มีภาพประกอบ และใช้เวลาเหมาะสม

3. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ไว้ดังนี้

สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 34) ได้ทำการทดลองและรวบรวมลักษณะที่ดีของแบบ
ฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. จำนวนภาษาไทย
3. ให้ความหมายต่อชีวิต
4. คิดได้เร็วและสนุก
5. ปลุกความสนใจ
6. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
7. อาจศึกษาด้วยตนเองได้

ฉันทชัย มหาโพธิ์ (2535 : 20) ได้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดี ไว้ว่า ควรมีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ เรียงจากง่ายไปหายาก มีเนื้อหาตรงกับหลักสูตร กิจกรรมเหมาะสมกับวัย ความสามารถและภูมิหลังของผู้เรียน นักศึกษาได้ฝึกคิด สนุกสนาน เวลาใช้เหมาะสม แบบฝึกมีหลายรูปแบบ ผู้เรียนไม่เบื่อ ทำท่ายความสามารถและผู้เรียนสามารถนำไปฝึกได้ด้วยตนเอง

มนทิรา ถักดีณรงค์ (2540 : 99 -100) การสร้างแบบฝึกที่ดีจะทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีองค์ประกอบต่อไปนี้

1. นักเรียนต้องได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ
2. นักเรียนได้ลงมือฝึกกระทำเอง
3. เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึก

สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ เนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ ครอบคลุม และสอดคล้องกับเนื้อหาเหมาะสมกับระดับวัย ทำท่ายความสามารถของผู้เรียน มีภาพประกอบ และใช้เวลาเหมาะสม

4. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 53) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ
4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นการวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้ได้ก็สามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ผู้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

ในทางจิตใจมากขึ้น

8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝน ได้อย่างเต็มที่นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
10. ช่วยให้ผู้เรียนมาทัศนคติที่ดีต่อการสะกดคำ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 147) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ไว้ว่า ภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนภาษาไทย ดังนี้

1. เป็นส่วนช่วยเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือ
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
4. แบบฝึกทักษะช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน
5. การให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่อง ของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างทันที่
6. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะเตรียมการสร้างแบบฝึกทักษะ นักเรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการเขียนแบบฝึกทักษะ ทำให้มีเวลาในการฝึกฝนมากขึ้น

ยูพา ยิ้มพงษ์ (2542 : 27) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียน
2. ช่วยเสริมการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและการเอาใจใส่ จากผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางด้านจิตใจมากขึ้น

4. แบบฝึกทักษะช่วยเสริมทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผล ได้แก่

- 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่นักเรียนได้เรียนเรื่องนั้น
- 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
- 4.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ฝึก

5. การให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ ช่วยให้ครูมองเห็นข้อเด่น ข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการพัฒนาแก้ไขปัญหานั้นอย่างทันที

6. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการเตรียมสร้างแบบฝึกทักษะ ในด้านผู้เรียนที่ไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอก แบบฝึกทักษะจะทำให้ได้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

วิไล พิพัฒน์มงคลพร (2544 : 42) ได้กล่าวถึงประโยชน์แบบฝึกทักษะไว้ว่า

1. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาไทยให้คงทน
2. ใช้เป็นเครื่องมือวัดความก้าวหน้าและประเมินผลของนักเรียน โดยหลังจากที่เรียนจบบทเรียนแต่ละครั้ง สามารถมองเห็นจุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน
3. เป็นประโยชน์ในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลเพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถทางภาษาไม่เท่ากัน การให้แบบฝึกหัดที่สามารถสนองตอบความสามารถแต่ละบุคคลจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากกับผู้เรียน
4. ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน
5. แบบฝึกทักษะมีหลายรูปแบบ ถ้าผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย ช่วยฝึกฝนสติปัญญาให้เกิดความคล่องแคล่วและชำนาญ
6. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรอบรู้ รู้จักเหตุผล รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง ได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ
8. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานตามลำพัง ทำให้มีความรับผิดชอบ

กรมวิชาการ. (2545 : 1) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาและเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มี

ประสิทธิภาพ เพราะแบบฝึกทักษะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสอนภาษา ทำให้เด็กเกิดความแม่นยำคล่องแคล่วในแต่ละทักษะและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของผู้เรียนได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2540 : 131) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า เป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง เพราะการให้ผู้เรียน ทำแบบฝึกมาก ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น เพราะผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น การฝึกทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญสามารถจดจำเรื่องราวนั้น ๆ ได้อย่างคงทนอีกด้วย

มนตรี ภัคดิษฐ์ (2540 : 96) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกต่าง ๆ มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีเพราะผู้เรียนได้ฝึกทำบ่อย ๆ ได้ลงมือกระทำเอง จึงทำให้เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึกทักษะ

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน มีความคงทนในการเรียนรู้แล้ว ยังช่วยแบ่งเบาภาระของครูและยังทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ตามความสามารถของตัวเองด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการสอนนั่นเองแต่เป็นแผนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนของตนเองด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่ผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรจะได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วีดิทัศน์ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 93)

2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2545 : 93-96) ได้ให้แนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้อย่อยรายชั่วโมง
 - 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวม ไม่แยกเป็นรายชั่วโมงครูจะต้องจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้อย่อยลง
2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย
 - 2.1 ชื่อหน่วยที่ ชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ก็คือ หัวข้อเรื่อง การเรียนรู้จะเป็นที่แผนขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อ

ย่อยที่สอน

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีสอนและกิจกรรมการเรียน ที่ครูและผู้เรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและ ประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน และพฤติกรรมนักเรียน เป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ ที่จะศึกษา วิทยากร เป็นต้น

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่.....

ชื่อหน่วย.....

ชั้น.....

เรื่องย่อย.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

.....

สาระการเรียนรู้

.....

กระบวนการจัดการเรียนรู้

.....

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

.....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....

(กรมวิชาการ. 2545 : 93-96)

ผู้วิจัยได้ปรับใช้ตามแบบของโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง..... เวลา..... ชั่วโมง
 สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา..... ชั่วโมง

สาระ.....

มาตรฐาน ที่.....

.....

สาระสำคัญ

.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

.....

สาระการเรียนรู้

.....

กระบวนการจัดการเรียนรู้

.....

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

.....

การวัดผลประเมินผล

.....

ข้อเสนอแนะ

(หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม พุทธศักราช 2546 (ฉบับปรับปรุง) 2551 : 21)

การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

เพ็ญ กิจระการ (2544 : 44 - 46) ได้กล่าวว่า สื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาได้รับการผลิตขึ้นมาแล้ว ต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีนั้นก่อนนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากการสอนใด ๆ ที่ไม่ได้ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพภายนอก นอกจากจะไม่มีควมมั่นใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหมายถึงคุณภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ยืนยันได้ในเชิงปริมาณหรือตัวเลขแล้ว ยังก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่ผู้เรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย นอกจากนั้นครูผู้สอนจำนวนมากที่ใช้สื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอน โดยไม่มีหลักการหรือทฤษฎีที่ถูกต้อง ทำให้สื่อหรือการสอนนั้นมีค่าเท่ากับการนำเอาเครื่องมือมาประกอบการสอนเท่านั้น โดยไม่ทราบว่สื่อเข้าไปมีบทบาทหรือคุณภาพมากน้อยเพียงใด จากคำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสื่อและเทคโนโลยีที่ได้รับการผลิตขึ้น เพื่อที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพของสื่อเสียก่อน หลังจากผ่านกระบวนการหรือขั้นตอนของการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลักวิชาแล้ว ขั้นตอนต่อไปที่สำคัญคือ กระบวนการหาประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น กล่าวคือในการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำควบคู่กัน ไปจึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับ มีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล

วิธีการนี้ เป็นการหาประสิทธิภาพโดยการใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินใจคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of expert) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตรดังนี้

$$CVR = \frac{2 - N_c - 1}{N}$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational approach)

N_c แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panclists Who Had Agreement)

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panclists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับที่มากขึ้นไป คืออัตราเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและแนะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

เผชิญ กิจระการ (2544 : 49) กล่าวว่า วิธีนี้จะนำสื่อไปทดลองกับผู้เรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ ส่งวนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์ การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1 / E_2 = 80/80$, $E_1 / E_2 = 85/85$, $E_1 / E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) มีความหมายแตกต่างกันในลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1 / E_2 = 80/80$ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผู้เรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1 / E_2 ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	\sum_x	แทน	คะแนนของแบบฝึกหัดหรือของแบบทดสอบย่อยรวมกัน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ ผู้เรียน ร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด คือ 32 คน แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน ถึงร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 (E_2) คือผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่ผู้เรียนทำเพิ่มขึ้นจากการทดสอบหลังเรียน โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน

2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้าผู้เรียนทำข้อสอบข้อใดถูก มีจำนวนผู้เรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าข้อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

สรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน จะนิยมตั้งเป็น 3 ลักษณะ คือ 80/80 , 85/85 , 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็ตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่าย ก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5 /87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวเลขแรกและตัวเลขหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 10 มากเท่าไร ยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

3. ดัชนีประสิทธิผล

เผชิญ กิจกรรมการ (2545 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงดัชนีประสิทธิผลของสื่อ (Effectiveness Index) เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูประสิทธิผลทางด้านการสอนและการวัดผลประเมินผลสื่อที่นั้นตามปกติอยู่แล้ว ซึ่งคำนวณได้จาก การหาค่าความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ ค่าความสัมพันธ์ของการทดลองจะสามารถทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ

การพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 159)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} = \frac{\text{คะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{หรือ E.I.} = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ P_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน

P_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน

Total แทน ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

การหาค่า E.I. เป็นการพิจารณาพัฒนาการในลักษณะว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้

ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อดีหรือไม่ ซึ่งค่าที่แสดงคะแนนที่เพิ่มขึ้นนั้น เรียกว่า หาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) และเพื่อให้สื่อความหมายง่ายขึ้นจึงเปลี่ยนคะแนนให้อยู่ในรูปของร้อยละ เช่น จากค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) 0.6240 คิดเป็นร้อยละ 62.40

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

1. หลักการและทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (CLE)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (Concentrated Language Encounters หรือ CLE) เสวลักษณะ รัตนาวิชช์ . (2535 : 1-5) ได้เริ่มมาจากประเทศออสเตรเลีย โดยทดลองสอนกับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลีย ผลการทดลองการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาประสบความสำเร็จดียิ่ง นักเรียนชาวพื้นเมืองเกือบ 100% สามารถอ่าน เขียน ฟังและพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

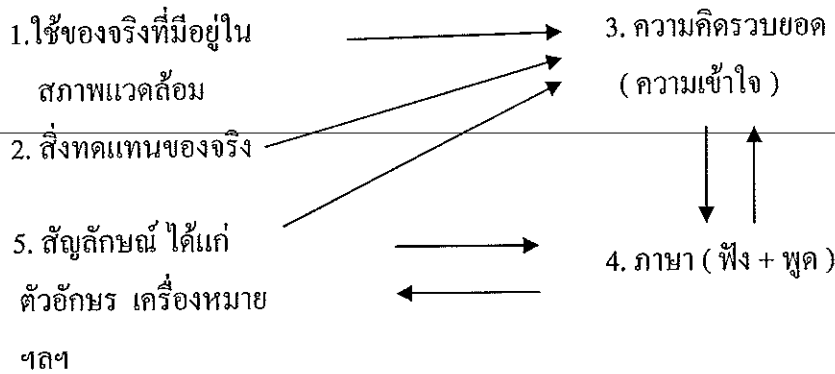
หลักและแนวทฤษฎีของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา ได้แนวทฤษฎีในการสอนภาษาจากหลายทฤษฎี ดังนี้

1. แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (The Communicative Approach) แนวทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้อยากแสดงออกทางภาษา หรือการทดลองการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองทั้งทางการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างธรรมชาติได้ บทเรียนจึงควรเน้นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่ผู้เรียน เพื่อฝึกการปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้สอนมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำและแก้ไข กิจกรรม ได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง การพูดร่วมกัน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach)

ทฤษฎีการสอนแบบนี้ จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจ ได้แก่ ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการรับรู้ทางภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหมายได้

การให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจัดลำดับการสอนได้ ดังภาพ

3. ทฤษฎีการสอนอ่าน ซึ่งยึดหลักทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา

(Psycholinguistics) โดยเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสำคัญ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิด คำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการรับรู้การอ่าน การถ่ายโยง ความคิดรวบยอดรวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การอ่านสมบูรณ์ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิมและการระลึกสิ่งที่อ่านได้

2. การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนสำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

การจัดบทเรียนจะจัดตามจุดมุ่งหมายในการอ่านของมนุษย์โดยทั่วไป 3 ประการ คือ

2.1 อ่านเพื่อความบันเทิง

2.2 อ่านเพื่อรู้และเข้าใจวิธีการหรือกระบวนการ (เพื่อ “ทำเป็น”)

2.3 อ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า (เพื่อ “คิดเป็น”)

บทเรียนของวิธีการสอนนี้ จึงจัดหนังสือเป็นเล่ม ๆ ที่มีความยาวพอประมาณตามระดับวัยผู้เรียน และความสนใจของผู้เรียน โดยถือหนังสือแต่ละเล่มเป็นหน่วยการเรียนหนึ่ง ๆ

3. ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

ขั้นตอนการสอนดังกล่าว แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน อย่างต่อเนื่องกัน ดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นการรับรู้ (Acquisition Stage)

ครูเริ่มเสนอเนื้อหาใหม่ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะเริ่มลองฝึกทดลองอยู่กับสิ่งที่เรียนรู้ความถูกต้องแม่นยำในการเรียนรู้ยังน้อย

3.2 ขั้นเกิดความคล่องตัว (Fluency Stage)

ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะจนเกิดความคล่องแคล่วในเนื้อหาที่เรียน การปฏิบัติของผู้เรียนในการเรียนจะเพิ่มความถูกต้องได้มากขึ้น

3.3 ขั้นเกิดความคงทน (Maintenance Stage)

สืบเนื่องจากขั้นที่ 2 ความรู้ที่ได้รับจะอยู่ได้นานและไม่ลืม เนื่องจากมีความแม่นยำในสิ่งที่เรียนจากการปฏิบัติ

3.4 ขั้นนำไปประยุกต์ (Application Stage)

ผู้เรียนชำนาญในความรู้ที่เรียนมา และสามารถนำความรู้นั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันของตน

3.5 ขั้นปรับตัว (Adaptation Stage)

ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนมาดัดแปลง หรือปรับใช้ได้ทุกๆ สถานการณ์ที่ผู้เรียนจะมีโอกาส

4 จุดมุ่งหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

ผู้เรียนสามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอในการสื่อสารทางภาษาในชีวิตประจำวัน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

4.1 เล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง และบอกความหมายของคำทุกคำในบริบทต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ได้

4.2 อ่านออกเสียงคำทุกคำในหน่วยการเรียนรู้ได้

4.3 พูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่เข้าใจได้

4.4 เขียนสะกดคำและประโยคต่างๆ ที่นักเรียนเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ได้

4.5 แต่งประโยคเป็นคำพูดและเขียนเป็นตัวอักษร ได้ถูกต้องให้เป็นที่เข้าใจได้

4.6 บอกความหมายและเขียนสัญลักษณ์ของเครื่องหมายวรรคตอนได้

4.7 สื่อความหมายของภาษาทางกายและอารมณ์หรือทางวาจาและสีหน้า

ท่าทางได้

4.8 ร่วมมือกับเพื่อนและช่วยเหลือแบ่งปันกันในการทำงานร่วมกันได้

5. แนวทางการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

ครูสามารถประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนการสอนได้ดังนี้

5.1 การเล่าเรื่องย้อนกลับหลังจากฟังครูจบแล้ว

5.2 การสื่อการเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยการแสดงบทบาทสมมุติและ

วาดภาพประกอบเรื่อง

ในชั้นที่สาม

5.3 การบอกลำดับ ก่อนหลังของเรื่องในขณะที่นักเรียนร่วมกันเขียนเรื่อง

5.4 การออกเสียงคำต่าง ๆ (ระหว่างการเล่นเรื่องย้อนกลับและเล่นเกม)

5.5 การเรียงคำเป็นประโยค (จากการเล่นเกม)

5.6 การสะกดคำและการแต่งประโยค (ระยะหนึ่ง หลังการเรียนด้วยวิธีCLE)

5.7 ความร่วมมือของนักเรียนและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่ม

แบบประชาธิปไตย

5.8 ความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน

วิธีการประเมิน ใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

6. ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

6.1 ผู้เรียนจะสามารถพัฒนากระบวนการทางความคิดตามรูปแบบของการ
จัดกระบวนการสอน

6.2 ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน
และจะรักการอ่านมากขึ้น

6.3 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ

6.4 ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการใช้ภาษาในทักษะต่าง ๆ ในลักษณะบูรณาการ
ตั้งแต่ขั้นตอนที่หนึ่งถึงขั้นสุดท้าย

6.5 ผู้เรียนได้มีโอกาสคุ้นเคยกับกระบวนการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสมกับ
การรับรู้ของมนุษย์

6.6 ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น และได้ฝึกการใช้ประชาธิปไตย

การวางแผน

6.7 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเน้นการเรียนรู้ในทฤษฎี

มนุษยนิยม

6.8 ผู้เรียนจะคุ้นเคยกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

6.9 ผู้สอนสามารถใช้การสอนซ่อมเสริมได้กับผู้เรียนหลายกลุ่มใน
ขณะเดียวกัน ตามระดับความสามารถ

6.10 ผู้สอนสามารถพัฒนาทักษะการสอนของตนได้ดีขึ้น

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 : ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง

กิจกรรม : ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังอย่างมีชีวิตชีวาโดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้ผู้เรียนสนใจฟัง ครูแสดงท่าทางประกอบไปด้วย ถ้าภาพยังไม่สามารถสื่อความหมายได้เพียงพอ ครูควรใช้การสนทนากับนักเรียนเข้าช่วยในการสื่อความหมายโดยใช้คำถามง่าย ๆ และให้ดูภาพประกอบ ทุกหน้าตั้งแต่หน้าปกถึงท้ายเล่ม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคำในเรื่องได้

การประเมิน : สังเกตดูว่านักเรียนสามารถตอบคำถามครูได้ง่าย ได้ว่าเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นต้น

ขั้นที่ 2 : ให้นักเรียนเล่าเรื่องลำดับเรื่องสนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียงและเล่นบทบาทสมมุติ

จุดมุ่งหมาย : 1. เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้

2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายในรายละเอียดของเรื่องได้

กิจกรรม : ครูเข้าสู่บทเรียนโดยคำถามง่าย ๆ ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังไปแล้วในขั้นตอนที่ 1 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้พูด แสดงความคิดเห็นนักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องและลำดับเรื่องได้จนจบแล้วครูสนทนาและให้นักเรียนอ่านตามในหนังสือทุกหน้า ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติโดยอาสาสมัครเป็นผู้แสดงตัวละครในเรื่องครูมีหน้าที่เป็นผู้กำกับ

การประเมินผล : สังเกตความถูกต้องจากการเล่าเรื่องย้อนกลับของนักเรียนตามลำดับเรื่องการสื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องจากการแสดงบทบาทสมมุติ

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้

2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรที่ใช้แทนความหมายของคำต่าง ๆ

ที่เรียน

3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลีลาของการเขียนตัวอักษรและความสัมพันธ์

ของเสียงตัวอักษรนั้น ๆ

4. เพื่อให้นักเรียนสื่อความหมายของตนจากภาษาพูดเป็นภาษาเขียน

ได้

5. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์และใช้

จินตนาการ ในการสื่อความหมาย

กิจกรรม : ครูนำสื่อบทเรียน โดยให้นักเรียนช่วยกันลำดับเรื่องที่อ่านและเล่นบทบาทสมมติครูใช้กระดาษแผ่นใหญ่ติดบนกระดานให้นักเรียนเริ่มเรื่องเขียน โดยครูใช้วิธีถามตอบและเขียนประโยคลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ครูควรแก้ไขให้เสียก่อนหรือครูเขียนให้ก็ได้ เขียนเรื่องได้สักตอนหนึ่งครูให้นักเรียนออกมาวาดภาพประกอบให้นักเรียนที่เหลืออ่านออกเสียงในขณะที่ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากกระดาษแผ่นใหญ่ครูควรใช้ไม้ชี้ตัวอักษรตามด้วยเพื่อดูว่านักเรียนอ่านได้แน่หรือใช้การจำต่อเนื่องในประโยค

การประเมินผล : สังเกตการบอกลำดับเรื่องของนักเรียน การอ่านออกเสียงคำ และประโยคต่าง ๆ และการจำคำในประโยคต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 : ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงและแสดงออกถึงความเข้าใจความหมายของคำและประโยคของเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรม : ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มขั้นต้นครูควรเขียนเรื่องจากขั้นตอนที่ 3 ลงในกระดาษแผ่นใหญ่พอทำหนังสือเล่มใหญ่ นำมาให้นักเรียนอ่านให้นักเรียนผลัดกันอ่านในกลุ่มเสียก่อนจากนั้น แบ่งงานให้นักเรียนทุกคนได้วาดภาพประกอบเรื่องช่วยกันรวบรวมผลงานเรียงหน้ากระดาษเข้าเล่มใหญ่เป็นของตนเขียนชื่อกลุ่มและให้นักเรียนช่วยกันอ่านหน้าชั้นให้เพื่อนฟัง

การประเมินผล : สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียนความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือกัน

ขั้นที่ 5 : ให้นักเรียนเล่นเกมหรือกิจกรรมทางภาษา

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของภาษาต่าง ๆ จนเกิดความแม่นยำ

กิจกรรม : ครูให้นักเรียนใช้หนังสือเล่มใหญ่ของกลุ่มเป็นแหล่งในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้า จะเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของภาษาด้านต่าง ๆ จึงควรมีลำดับที่ต่อเนื่องกันเพื่อไม่ให้ผู้เรียนสับสน และมีโอกาสใช้ประสบการณ์ภาษาที่ต่อเนื่องกันมา ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมการฝึกทักษะทางภาษา การจัดลำดับจุดประสงค์ในการฝึกทักษะทางภาษา จึงควรจัดตามประสบการณ์ของความเข้าใจ องค์ประกอบย่อยของภาษา ต่อเนื่องจากขั้นที่ 4 คือจากหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราว เข้าใจคำต่าง ๆ รวมทั้งสามารถอ่านได้แล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป ตามจุดประสงค์ ดังนี้ 1) จำคำได้ 2) อ่านคำได้ 3) เขียนคำได้ 4) นำคำมาแต่งประโยคปากเปล่า 5) อ่านและเขียนประโยคที่แต่งได้ 6) แจกถูกและประสมคำได้ 7) นำคำใหม่มาแต่งประโยคปากเปล่าได้ 8) สามารถอ่านและเขียน

ประโยคใหม่ได้ 9) สามารถเล่าเรื่องได้ 10) สามารถเล่าเรื่องหรือบอกรายละเอียดจากสิ่งที่อ่าน ที่ฟัง และพบเห็นในชีวิตประจำวันได้ 11) นักเรียนพูดโต้ตอบและสนทนาเรื่องต่าง ๆ จากสิ่งที่อ่าน และ ฟังได้ 12) นักเรียนเขียนเรื่องสั้นได้

การประเมินผล : สังเกตความถูกต้องในการทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละกิจกรรม
สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters หรือ CLE) มีขั้นตอนการสอน 5 ขั้น ขั้นที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่องลำดับเรื่องสนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียงและเล่น บทบาทสมมุติ ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนทำหนังสือเล่ม ใหญ่ ขั้นที่ 5 นักเรียนเล่นเกมและกิจกรรมทางภาษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกสอน ขั้นที่ 5 ซึ่งได้สอนขั้นที่ 1 ถึง ขั้นที่ 4 มาแล้ว เพื่อเข้าใจระบบของตัวสะกด เสียงและไวยากรณ์โดยการนำ ตัวอย่างคำหรือประโยคจากหนังสือเล่มใหญ่มาใช้ การฝึกกิจกรรมทางภาษา การจัดลำดับ จุดประสงค์ในการฝึกทักษะทางภาษาของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเล่นเกมหรือกิจกรรมทางภาษา ได้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนเพียง 6 จุดประสงค์ ดังนี้ 1. จำคำได้ 2. อ่านคำได้ 3. เขียนคำได้ 4. นำคำ มาแต่งประโยคปากเปล่าได้ 5. อ่านประโยคที่แต่งได้ 6. แยกลูกและประสมคำได้ ผู้วิจัยได้จัด กิจกรรมการเรียนการสอน จุดประสงค์ที่ 2 จุดประสงค์ที่ 3 ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน และจุดประสงค์ที่ 4 จุดประสงค์ที่ 5 ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน เพราะสามารถทำกิจกรรม ต่อเนื่องกันทันทีได้

ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

สลใจ วิบูลกิจ (2543 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของ อารมณ์บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

อัญญา ชิวพันธ์ (2534 : 13) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ความพึงพอใจในงานเป็น ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ บุคคลจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทน ทั้งทางวัตถุและจิตใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2536 : 130) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจในการทำงานว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นมีความ

มุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

วรารักษ์ ช่วขุนกิจ (2544 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกบวก

ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจากความสำเร็จ ความประสพความสำเร็จในสิ่งที่ตนคาดหวังไว้ เป็นความรู้สึกที่สามารถปรับเปลี่ยนได้เสมอ ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ สภาพแวดล้อม ช่วงเวลาในขณะนั้น ๆ ความพึงพอใจเป็นพลังแห่งการสร้างสรรค์สามารถกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจ มั่นใจ

อิทธิพล อินทมาตย์ (2543 : 14) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุจุดหมายระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกในทางบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และทำให้เกิดเจตคติที่ดีในการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น ๆ ด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

การสร้าง ความพึงพอใจในการเรียนรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่เด็กทุกคนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งในเรื่องนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner. 1971 : 1 – 63) ได้อ้างคำกล่าวของ Jean – acques Rousseau) ที่แสดงความคิดในแนวเดียวกันจากหนังสือ “เอมีล” (Emile) โดยให้ข้อคิดแก่ครูว่า จงทำให้เด็กเกิดความเชื่อว่าเขาอยู่ในความควบคุมของตัวเอง แม้ว่าเขามีอิสรเสรีภาพ ด้วยวิธีนี้คนจะมีกำลังด้วยตัวเอง ครูควรปล่อยให้เด็กได้ทำเฉพาะในสิ่งที่เขาอยากทำ แต่เขาอยากทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการให้เขาทำเท่านั้น

ไวท์เฮด (White Head. 1967 : 1 – 41) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทำนองเดียวกันเขากล่าวถึงจังหวะของการศึกษาขั้นตอนการพัฒนาว่ามี 3 ขั้นตอน คือ จุดยืน (Thesis) จุดแย้ง (Antithesis) และจุดปรับ (Synthesis) ซึ่งไวท์เฮด เรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพึงพอใจ (Fomance) การทำความเข้าใจ (Precision) และการนำไปใช้ (Generalization) ในการเรียนรู้ใด ๆ ควรจะเป็นไปตาม 3 จังหวะ คือ

1. การสร้างความพึงพอใจ – นักเรียนรับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นตัวพอใจกับการได้พบและการเก็บสิ่งใหม่ ๆ

2. การกระทำความกระจำง – มีการจัดระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

3. การนำไปใช้ – นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา

ไวท์เฮด กล่าวถึง การสร้างภูมิปัญญา (Wisdom) ในระบบการศึกษาว่าได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดาแล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเลือดเดียวคือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่สาระสำคัญของการศึกษาประกอบเป็นวงจรของการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ วิทยาการ เสรีภาพ (Freedom-Discipline-Freedom) ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรก คือ ขั้นตอนการสร้าง ความพึงพอใจ วิทยาการจังหวะที่สอง คือ ขั้นตอนการทำความกระจำง และเสรีภาพในช่วงสุดท้าย คือ การนำไปใช้วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียวแต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้เซลล์หนึ่ง หน่วยและขั้นตอนการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรเวลา ที่มีวงจรเวลาประจำ ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น และวงจรของบุคคลช่วงอายุ จะเป็นระดับ ดังนี้

ตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 13 หรือ 14 ปี	เป็นขั้นตอนความสนใจ
ช่วงอายุ 14 – 18 ปี	เป็นขั้นตอนของการค้นหาทำความเข้าใจ

กระจำง

และอายุ 18 ปีขึ้นไป	เป็นขั้นตอนของการนำไปใช้
---------------------	--------------------------

นอกจากนี้ วิทยาการทั้งหลายในแขนงต่าง ๆ ก็มีวงจรของการพัฒนาการและระดับของการพัฒนาเหล่านี้เช่นกันเมื่อประมวลความคิดทั้งของสกินเนอร์และไวต์เฮด เข้าด้วยกัน พอสรุปได้ว่า เสรีภาพเป็นปฐมเหตุของการนำบุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่การศึกษาต้องการ นั่นคือเป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพเป็นบ่อเกิดความพึงพอใจ

ในการเรียน ดังนั้นการมีเสรีภาพในการเรียน จึงจำเป็นในการสร้างความพึงพอใจในการเรียน ความพึงพอใจทำให้คนมีการพัฒนาในตนเอง วิธีการของการให้เสรีภาพในการเรียนเป็นเรื่องที่กำหนดขอบเขตในเนื้อหาได้ยาก แต่ความหมายกว้าง ๆ โดยทั่วไปคือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อตนเอง เป็นการควบคุม ที่ผู้ถูกควบคุมไม่รู้ตัว ดังนั้น แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนบางประการสำหรับการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีวิชาเลือกหลายวิชา หรือจัดให้มีหัวข้อหลายเรื่องในวิชาเดียวกัน หรือมีแนวทางการเรียนหลายแนวทางในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

เฮอซเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 113 – 115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งได้กล่าวถึงปัจจัย

ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยการกระตุ้น (Motivation Factors)
2. ปัจจัยค่าจูน (Hygiene Factors)

ซึ่งปัจจัยทั้งสองเป็นปัจจัยเกี่ยวกับการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยการเรียนการสอนหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงาน มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จจึงต้องคำนึงถึง การจัดบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Reward) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Reward) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดย ความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรม

ของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวิการ. 2521 : 119)

สรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนมีเสรีภาพในการเรียน ได้รับการสนองความต้องการด้านร่างกายและจิตใจและมีแรงกระตุ้นที่ดี เหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้และมีผลการเรียนดีขึ้น

3. ลักษณะของความพึงพอใจ

ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อการดำเนินงานให้มีความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีลักษณะทั่วไป ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2525 : 10) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีลักษณะทั่วไปไว้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ใช้ชีวิตประจำวันทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์ การรับรู้ เรียนรู้ สิ่งที่จะได้รับการตอบสนองแตกต่างกันไปในสถานการณ์ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัส หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการโดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการ เพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการ การบริการที่เกิดขึ้น (Confirmation) กับความคาดหวังที่มีผู้รับบริการคิดต่อการบริการดังกล่าว

สรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนมีเสถียรภาพในการเรียน ได้รับการสนองความต้องการด้านร่างกายและจิตใจ และมีแรงกระตุ้นที่ดีเหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้และมีผลการเรียนดีขึ้น

บริบทโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

สถานที่ตั้ง

โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ตั้งอยู่ เลขที่ 16 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน แบ่งเป็น 4 ฝ่าย

1. ฝ่ายวิชาการ
2. ฝ่ายบุคลากร
3. ฝ่ายแผนและงบประมาณ
4. ฝ่ายบริหารทั่วไป

การจัดการศึกษา

จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งเป็นสายชั้น จำนวน
ห้องเรียน/ผู้เรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนห้องเรียนและนักเรียน

ชั้นเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
ชั้นอนุบาล 3 ขวบ	1 ห้องเรียน	35 คน
ชั้นอนุบาล 1	7 ห้องเรียน	265 คน
ชั้นอนุบาล 2	7 ห้องเรียน	281 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	8 ห้องเรียน	355 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	8 ห้องเรียน	353 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	8 ห้องเรียน	324 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	8 ห้องเรียน	335 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	9 ห้องเรียน	379 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	10 ห้องเรียน	450 คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	3 ห้องเรียน	120 คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	2 ห้องเรียน	110 คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	2 ห้องเรียน	110 คน

ตารางที่ 2 จำนวนครูและบุคลากร

ตำแหน่ง	จำนวน/วุฒิการศึกษา			เพศ		รวมทั้งสิ้น
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ชาย	หญิง	
ผู้อำนวยการ	-	1	-	1	-	1
รองผู้อำนวยการ	-	3	1	-	-	4
ครูชำนาญการพิเศษ	1	88	11	10	90	100
ครูชำนาญการ	-	15	-	-	15	15
ครูอัตราจ้าง	-	20	-	1	19	20
นักการภารโรง	20	3	-	-	-	23
นักเรียน	-	-	-	1,342	1,724	3,048

ที่มา : (สารสนเทศโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม 2553 : 6)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มนตรีธา ภัคดิณรงค์ (2540 : 115) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ กิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพและความคงทนในการเรียนรู้เรื่อง ยังไม่สายเกินไป วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ กิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพและความคงทนในการเรียนรู้เรื่อง ยังไม่สายเกินไป วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง ใช้แบบเสริมทักษะ กิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่อง ยังไม่สายเกินไป โดยการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

สงบ นันตง (2542 : 68) ได้ศึกษาแบบฝึกทักษะกิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่อง แม่ไก่ใจกล้า ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานประถมศึกษาอำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 เรื่อง แม่ไก่ใจกล้า ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้แบบเสริมทักษะ กิจกรรมขั้นตอนที่ 5 เรื่อง แม่ไก่ใจกล้า ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.74/88.00 แสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สุณี กฤตสิน (2542 : 92) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยกิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่อง อ้อยขอมยิ้ม ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 9.1/87.47 แสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ ระดับ .01

พรชัย ผาดไรสง (2545 : 111-113) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรม
ขั้นตอนที่ 5 เรื่อง ผักบุ้ง ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ วัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรม ขั้นตอนที่ 5 เรื่อง ผักบุ้ง ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้แบบเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่
5 เรื่อง ผักบุ้ง ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประกอบด้วย 1) แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 เรื่อง ผักบุ้ง ประกอบการสอนภาษาไทย
แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำนวน 12 จุดประสงค์ ซึ่งแบบฝึกเสริมทักษะนี้ได้ผ่านการตรวจสอบ
ความสอดคล้องกับเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก โดยทำ
การทดลองรายบุคคล ทดลองกลุ่มย่อย และทดลองภาคสนาม 2) แผนการสอนภาษาไทยแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษา กิจกรรมขั้นตอนที่ 5 เรื่อง ผักบุ้ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 แผน ซึ่ง
แผนการสอนนี้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการปรับปรุง และนำไปทดลองใช้ก่อนที่จะ
ใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบได้ผ่านการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการปรับปรุงและนำไปทดลองใช้ วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย
ค่าอำนาจจำแนก และ ทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร 20 (KR20)
ปรากฏว่า ได้ค่าความยากระหว่าง .21 - .78 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25 - .75 และค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .89 ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 เรื่อง ผักบุ้ง ที่สร้างขึ้น

มีประสิทธิภาพ 84.13/83.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) หลังการใช้แบบฝึก
เสริมทักษะแล้ว นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนภาษาไทย
สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

อดิชาติ ทนทอง (2545 : 112-113) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ
กิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่อง ม้าก้านกล้วย ประกอบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแคน “คุรุราษฎร์สงเสริม” สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสนม จังหวัด
สุรินทร์ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกทักษะ กิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่อง ม้าก้านกล้วย ประกอบ
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วย แบบฝึกทักษะ เรื่อง ม้าก้านกล้วย เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำนวน 16 แผน แบบฝึกทักษะกิจกรรมขั้นที่ 5 จำนวน 12 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า 1) แบบฝึกทักษะกิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่อง ม้าก้านกล้วย ประกอบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 89.59/89.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนที่ เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ กิจกรรมขั้นที่ 5 เรื่องม้าก้านกล้วย มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ดัชนีและประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ กิจกรรมขั้นที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งแสดงว่าทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 89

ปานดาว วาดโลกสูง (2547 : 112) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึก ทักษะ การอ่านและการเขียนภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำ ร ล ว ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 85.52/91.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.78 แสดงว่าผู้เรียน มีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 78

อรุณรุ่ง น้อยสกุล (2548 : 111) ได้วิจัยค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการ อ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.03/89.84 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 เท่ากับ 0.77 ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 77 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบ ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมควร น้อยเสนา (2548 : 116) ได้วิจัยค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการอ่าน และ การเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดและแบบฝึกทักษะ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ มีปัญหาการเรียนรู้ โดยใช้แผนที่ความคิดและแบบฝึกทักษะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน บ้านโคกวิชัย อำเภออุาดจับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา การเรียนรู้ โดยใช้แผนที่ความคิดและแบบฝึกทักษะ ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มี

ค่าเฉลี่ย 4.60 หมายถึง แผนการเรียนรู้ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน และผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนวงจร ที่ 1 และวงจร ที่ 2 พบว่า นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการสูงขึ้นทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ส่วนคะแนนจากการตรวจแบบฝึกทักษะของแต่ละวงจรพบว่า วงจรที่ 1 แบบฝึกชุดที่ 1- 5 คะแนนเต็ม 138 คะแนน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 110 คิดเป็นร้อยละ 79.71 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วงจรที่ 2 แบบฝึกชุดที่ 5- 6 คะแนนเต็ม 132 คะแนนพบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 109.11 คิดเป็นร้อยละ 82.66 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้จากคะแนนที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะชุดที่ 1-10 สังเกตได้ว่า คะแนนจากการฝึกทักษะของนักเรียนจะมีคะแนนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการแก้ไขข้อบกพร่องและนำกิจกรรมที่มีปัญหามาปรับปรุงใช้ในวงจรต่อไปจนนักเรียนได้รับการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ 3) การปฏิบัติการสอนในแต่ละวงจร ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแผนการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ เวลา และกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจของนักเรียน ผลที่ได้รับปัญหาที่เกิดขึ้น นำไปวางแผนปรับปรุงใช้ในการสอนวงจรต่อไป จากวงจรที่ 1 ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 5 ครั้ง นักเรียนจึงสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้คล่องขึ้น เริ่มเข้าสู่วงจรที่ 2 การจำรูปสระประสมคำ อ่านและเขียนคำ รู้ความหมายของคำ ประโยค ดำเนินการสอนโดยปรับปรุงแก้ไขกิจกรรม เวลา เพื่อพบปัญหาในการสอนแต่ละครั้ง ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 5 ครั้ง นักเรียนจึงสามารถจำรูปสระ ประสมคำ คำอ่านและเขียน รู้ความหมายของคำ อ่านและรู้ความหมายของประโยคสื่อสารเข้าใจได้

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เบชาร์ด (Bouchard. 2002 : Web Site) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความผิดพลาดในการอ่านสะกดคำแม้ว่าเขามีความพยายามอย่างมาก ระหว่างการอ่านและการสะกดคำแต่การปฏิบัติกรอ่านและสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่าการปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนดีกว่าปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและ พบว่ามีผลของรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียนต่อไปพบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักษรวิธีที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำของทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่าการให้คะแนน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

กับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำแต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน

แมคฟิค (Mepeake. 1979 : A) ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ

ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงความสามารถในการอ่าน และเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง Situate และ Massachusetts พบว่าทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ยกเว้นนักเรียนชายที่มีบกพร่องด้านการอ่านและพบว่าแบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคน แต่เวลา 12 สัปดาห์ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ในการสะกดคำไปสู่คำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษา และคะแนนของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การอ่านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ

ลอเรย์ (Lawrey. 1977 : 817) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับผู้เรียนระดับ 1 ถึง ระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนก่อนการทำแบบฝึก

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าความสามารถในการอ่าน และการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกิดจากการสร้างประสบการณ์ที่หลากหลาย ทั้งการสร้างแบบฝึก การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและปัจจัยอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับประถมศึกษาจะต้องได้รับการฝึกทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นต่อไป และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถนำไปสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากผลการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ครั้งนี้ ดังแผนภาพที่ 4

ตัวแปรต้น

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้
แบบฝึกทักษะ จำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน
เรื่อง ไบบัว ไบโบก

ชุดที่ 2 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน
เรื่อง ภูเขา

ชุดที่ 3 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน
เรื่อง เพื่อนกัน

ชุดที่ 4 การอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน
เรื่อง ตามหา

ตัวแปรตาม

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ความพึงพอใจต่อการใช้แบบ
ฝึกทักษะ การอ่านและการ
เขียนคำพื้นฐาน

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย